

BOOKSTACKS CLASSICS

B

Σοφιστής

Plato (c. 428-348 BCE)

Ἑλληνική EDITION

Publication record

TITLE	Σοφιστής
AUTHOR	Plato (c. 428-348 BCE)
EDITION	Bookstacks TEI edition, based on the source electronic edition
SOURCE	Platonis Opera. Clarendon Press. 1905
PUBLISHED	21 August 2026
EDITION ID	plato_sophist
CANONICAL URI	bookstacks.org

RIGHTS AND AVAILABILITY

The underlying ancient work is in the public domain. Rights in this translation and source encoding are described below. This derived TEI file is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License; source rights remain as recorded in sourceDesc. View the canonical license terms.

No ISBN has been assigned. The stable Bookstacks edition identifier and canonical URI above serve as the publication record for this digital edition. Bookstacks asserts no additional restriction over this generated PDF beyond the canonical source terms.

Περιεχόμενα

Σοφιστής

1

Σοφιστής

ΘΕΟ. κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἤκομεν αὐτοὶ τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἑλέας, ἐταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα ἐταφρών, μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.

ΣΩ. ἄρ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, οὐ ξένον ἀλλὰ τινὰ θεὸν ἄγων κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον λέληθας; ὅς φησιν ἄλλους τε θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὅποσοι μετέχουσιν αἰδοῦς δικαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένιον οὐχ ἥκιστα θεὸν συνοπαδὸν γιγνόμενον ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας τῶν ἀνθρώπων καθορᾶν. τάχ' οὖν ἂν καὶ σοὶ τις οὗτος τῶν κρειττόνων συνέποιτο, φαύλους ἡμᾶς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις ἐποφόμενός τε καὶ ἐλέγξων, θεὸς ὢν τις ἐλεγκτικός.

ΘΕΟ. οὐχ οὗτος ὁ τρόπος, ὦ Σώκρατες, τοῦ ξένου, ἀλλὰ μετριώτερος τῶν περὶ τὰς ἐριδας ἐσπουδακότων. καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μὲν · πάντας γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω.

ΣΩ. καὶ καλῶς γε, ὦ φίλε. τοῦτο μέντοι κινδυνεύει τὸ γένος οὐ πολὺ τι ῥᾶον ὥς ἔπος εἰπεῖν εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ · πάνυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν “ἐπιστρωφῶσι πόληας” *Hom. Od. 17.485-7*, οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες ὑψόθεν τὸν τῶν κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς ἐμμεῖ, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός · καὶ τότε μὲν πολιτικοὶ φαντάζονται, τότε δὲ σοφισταί, τότε δ' ἔστιν οἷς δόξαν παράσχουσιν ἂν ὥς παντάπασιν ἔχοντες μανικῶς. τοῦ μέντοι ξένου ἡμῖν ἡδέως ἂν πυνθανοίμην, εἰ φίλον αὐτῷ, τί ταῦθ' οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον.

ΘΕΟ. τὰ ποῖα δὴ;

ΣΩ. σοφιστὴν, πολιτικόν, φιλόσοφον.

ΘΕΟ. τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διενόηθης;

ΣΩ. τότε · πότερον ἐν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ τὰ γένη διαιρούμενοι καθ' ἐν ὄνομα γένεθς ἐκάστω

προσήπτον;

ΘΕΟ. ἀλλ' οὐδεὶς, ὡς ἐγὼμαι, φθόνος αὐτῷ διελθεῖν αὐτά · ἢ πῶς, ὦ ξένε, λέγωμεν;

ΞΕ. οὕτως, ὦ Θεόδωρε. φθόνος μὲν γὰρ οὐδεὶς οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι γε τρί' ἡγοῦντο · καθ' ἕκαστον μὴν διορίσασθαι σαφῶς τί ποτ' ἔστιν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥάδιον ἔργον.

ΘΕΟ. καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβου παραπλησίον ὦν καὶ πρὶν ἡμᾶς δεῦρ' ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν, ὁ δὲ ταῦτα ἄπερ πρὸς σὲ νῦν καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς · ἐπεὶ διακηκοέναι γέ φησιν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν.

ΣΩ. μὴ τοίνυν, ὦ ξένε, ἡμῶν τήν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένη, τοσόνδε δ' ἡμῖν φράζε. πότερον εἴωθας ἥδιον αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο ὃ ἂν ἐνδείξασθαι τῷ βουλευθῆς, ἢ δι' ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένῳ καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγενόμην ἐγὼ νέος ὢν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος πρεσβύτου;

ΞΕ. τῷ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἀλύπως τε καὶ εὐηνίως προσδιαλεγομένῳ ῥᾶον οὕτω, τὸ πρὸς ἄλλον · εἰ δὲ μή, τὸ καθ' αὐτόν.

ΣΩ. ἔξεστι τοίνυν τῶν παρόντων ὃν ἂν βουλευθῆς ἐκλέξασθαι, πάντες γὰρ ὑπακούουσιν σοι πράως · συμβούλῳ μὴν ἐμοὶ χρώμενος τῶν νέων τινὰ αἵρήσῃ, Θεαίτητον τόνδε, ἢ καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις σοι κατὰ νοῦν.

ΞΕ. ὦ Σώκρατες, αἰδῶς τίς μ' ἔχει τὸ νῦν πρῶτον συγγενόμενον ὑμῖν μὴ κατὰ σμικρὸν ἔπος πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν, ἀλλ' ἐκτείναντα ἀπομηκύνειν λόγον συχνὸν κατ' ἐμαυτόν, εἴτε καὶ πρὸς ἕτερον, οἷον ἐπιδειξιν ποιούμενον · τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον ὧδε ἐρωτηθὲν ἐλπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναι τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκους ὢν. τὸ δὲ αὖ σοὶ μὴ χαρίζεσθαι καὶ τοῖσδε, ἄλλως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὡς εἶπες, ἄξενόν τι καταφαίνεται μοι καὶ ἄγριον. ἐπεὶ Θεαίτητόν γε τὸν προσδιαλεγόμενον εἶναι δέχομαι παντάπασιν ἐξ ὧν αὐτός τε πρότερον διείλεγμα καὶ σὺ τὰ νῦν μοι διακελεύῃ.

ΘΕΑΙ. δρᾷ τοίνυν, ὦ ξένε, οὕτω καὶ καθάπερ εἶπε Σωκράτης πᾶσιν κεχαρισμένος ἔσῃ.

ΞΕ. κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἔτι λεκτέον εἶναι, Θεαίτητε · πρὸς δὲ σὲ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, γίγνοιτο ἂν ὁ λόγος. ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ αἰτιᾶσθαι τούτων, ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἐταίρους.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' οἶμαι μὲν δὴ νῦν οὕτως οὐκ ἄπερεῖν · ἂν δ' ἄρα τι τοιοῦτον γίγνηται, καὶ τόνδε παραληψόμεθα Σωκράτη, τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώτην καὶ συγγυμναστήν, ὃ συνδιαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολλὰ οὐκ ἄηθες.

ΞΕ. εὖ λέγεις, καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ βουλευέσῃ προϊόντος τοῦ λόγου ·

κοινή δὲ μετ' ἐμοῦ σοι συσχεπτέον ἀρχομένῳ πρῶτον, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, νῦν ἀπὸ τοῦ σοφιστοῦ, ζητοῦντι καὶ ἐμφανίζοντι λόγῳ τί ποτ' ἔστι. νῦν γὰρ δὴ σύ τε κάγῳ τούτου πέρι τοῦνομα μόνον ἔχομεν κοινή, τὸ δὲ ἔργον ἐφ' ᾧ καλοῦμεν ἐκάτερος τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἔχοιμεν· δεῖ δὲ αἰεὶ παντὸς πέρι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον διὰ λόγων ἢ τοῦνομα μόνον συνωμολογήσθαι χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φῦλον δ' νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν οὐ πάντων ῥᾶστον συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν, ὁ σοφιστής· ὅσα δ' αὖ τῶν μεγάλων δεῖ διαπονεῖσθαι καλῶς, περὶ τῶν τοιούτων δέδοκται πᾶσιν καὶ πάλοι τὸ πρότερον ἐν σμικροῖς καὶ ῥάοσιν αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς μεγίστοις. νῦν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἔγωγε καὶ νῶν οὕτω συμβουλεύω, χαλεπὸν καὶ δυσθήρευτον ἡγησάμενοις εἶναι τὸ τοῦ σοφιστοῦ γένος πρότερον ἐν ἄλλῳ ῥάονι τὴν μέθοδον αὐτοῦ προμελετᾶν, εἰ μὴ σύ ποθεν εὐπετεστέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' οὐκ ἔχω.

ΞΕ. βούλει δῆτα περὶ τινος τῶν φαύλων μετιόντες πειραθῶμεν παρὰ-δειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τί δῆτα προταξαίμεθ' ἂν εὖγνωστον μὲν καὶ σμικρόν, λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μειζόνων; οἷον ἀσπαλιευτής· ἄρ' οὐ πᾶσι τε γνῶριμον καὶ σπουδῆς οὐ πάνυ τι πολλῆς τινος ἐπάξιον;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. μέθοδον μὴν αὐτὸν ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡμῖν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα.

ΘΕΑΙ. καλῶς ἂν ἔχοι.

ΞΕ. φέρε δῆ, τῇδε ἀρχώμεθα αὐτοῦ. καί μοι λέγε· πότερον ὥς τεχνίτην αὐτὸν ἢ τινα ἄτεχνον, ἄλλην δὲ δύναμιν ἔχοντα θήσομεν;

ΘΕΑΙ. ἥκιστα γε ἄτεχνον.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν σχεδὸν εἴδη δύο.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. γεωργία μὲν καὶ ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα θεραπεία, τό τε αὖ περὶ τὸ σύνθετον καὶ πλαστόν, ὃ δὴ σκεῦος ὠνομάκαμεν, ἢ τε μιμητική, σύμπαντα ταῦτα δικαιοτάτ' ἂν ἐνὶ προσαγορευοίτ' ἂν ὀνόματι.

ΘΕΑΙ. πῶς καὶ τίνι;

ΞΕ. πᾶν ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὄν ὕστερον εἰς οὐσίαν ἄγῃ, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαι πού φαμεν.

ΘΕΑΙ. ὁρθῶς.

ΞΕ. τὰ δέ γε νυνδὴ ἅ διήλθομεν ἅπαντα εἶχεν εἰς τοῦτο τὴν αὐτῶν δύναμιν.

ΘΕΑΙ. εἶχε γὰρ οὖν.

ΞΕ. ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι προσείπωμεν.

ΘΕΑΙ. ἔστω.

ΞΕ. τὸ δὴ μαθηματικὸν αὖ μετὰ τοῦτο εἶδος ὅλον καὶ τὸ τῆς γνωρίσεως τό τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν καὶ θηρευτικόν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τούτων, τὰ δὲ ὄντα καὶ γεγονότα τὰ μὲν χειροῦται λόγοις καὶ πράξεσι, τὰ δὲ τοῖς χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, μάλιστ' ἂν που διὰ ταῦτα συνάπαντα τὰ μέρη τέχνη τις κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν.

ΘΕΑΙ. ναί · πρέποι γὰρ ἄν.

ΞΕ. κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς συμπασῶν οὐσῶν τῶν τεχνῶν ἐν ποτέρᾳ τὴν ἀσπαλιευτικὴν, ὧ Θεαίτητε, τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. ἐν κτητικῇ που δῆλον.

ΞΕ. κτητικῆς δὲ ἄρ' οὐ δύο εἶδη; τὸ μὲν ἐκόντων πρὸς ἐκόντας μεταβλητικὸν ὃν διὰ τε δωρεῶν καὶ μισθώσεων καὶ ἀγοράσεων, τὸ δὲ λοιπόν, ἢ κατ' ἔργα ἢ κατὰ λόγους χειρούμενον σύμπαν, χειρωτικὸν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων.

ΞΕ. τί δέ; τὴν χειρωτικὴν ἄρ' οὐ διχῇ τμητέον;

ΘΕΑΙ. πῇ;

ΞΕ. τὸ μὲν ἀναφανδὸν ὅλον ἀγωνιστικὸν θέντας, τὸ δὲ κρυφαῖον αὐτῆς πᾶν θηρευτικόν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὴν δέ γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ τέμνειν διχῇ.

ΘΕΑΙ. λέγε ὅπη.

ΞΕ. τὸ μὲν ἀψύχου γένους διελομένους, τὸ δ' ἐμφύχου.

ΘΕΑΙ. τί μὴν; εἴπερ ἔστον γε ἄμφω.

ΞΕ. πῶς δὲ οὐκ ἔστον; καὶ δεῖ γε ἡμᾶς τὸ μὲν τῶν ἀψύχων, ἀνώνυμον ὃν πλὴν κατ' ἓνια τῆς κολυμβητικῆς ἅττα μέρη καὶ τοιαῦτ' ἄλλα βραχέα, χαίρειν ἑᾶσαι, τὸ δέ, τῶν ἐμφύχων ζώων οὕσαν θήραν, προσειπεῖν ζωοθηρικὴν.

ΘΕΑΙ. ἔστω.

ΞΕ. ζωοθηρικῆς δὲ ἄρ' οὐ διπλοῦν εἶδος ἂν λέγοιτο ἐν δίχῃ, τὸ μὲν πεζοῦ γένους, πολλοῖς εἶδεσι καὶ ὀνόμασι διηρημένον, πεζοθηρικόν, τὸ δ' ἕτερον νευστικοῦ ζώου πᾶν ἐνυγροθηρικόν;

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν πτηνὸν φύλον ὁρῶμεν, τὸ δὲ ἐνυδρον;

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. καὶ τοῦ πτηνοῦ μὴν γένους πᾶσα ἡμῖν ἢ θήρα λέγεταιί ποῦ τις ὀρνιθευτικὴ.

ΘΕΑΙ. λέγεται γὰρ οὐν.

ΞΕ. τοῦ δὲ ἐνυδρου σχεδὸν τὸ σύνολον ἀλιευτικὴ.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τί δέ; ταύτην αὖ τὴν θήραν ἄρ' οὐκ ἂν κατὰ μέγιστα μέρη δύο διέλοιμεν;

ΘΕΑΙ. κατὰ ποῖα;

ΞΕ. καθ' ἃ τὸ μὲν ἔρκεσιν αὐτόθεν ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ.

ΘΕΑΙ. πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἑκάτερον;

ΞΕ. τὸ μὲν, ὅτι πᾶν ὅσον ἂν ἔνεκα κωλύσεως εἴργῃ τι περιέχον, ἔρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα μῶν ἄλλο τι πλην ἔρκη χρῆ προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. τοῦτο μὲν ἄρα ἐρκοθηρικὸν τῆς ἄγρας τὸ μέρος φήσομεν ἢ τι τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δὲ τινα θήραν ἡμᾶς προσεῖπεῖν ἐνὶ λόγῳ νῦν χρεῶν · ἢ τί τις ἂν, ὧ Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον;

ΘΕΑΙ. ἀμελῶμεν τοῦ ὀνόματος · ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο.

ΞΕ. τῆς τοίνυν πληκτικῆς τὸ μὲν νυκτερινὸν οἶμαι πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν πυρευτικὴν ῥηθῆναι συμβέβηκεν.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τὸ δέ γε μεθημερινόν, ὡς ἐχόντων ἐν ἄρκροις ἀγκίστρα καὶ τῶν τριοδόντων, πᾶν ἀγκιστρευτικόν.

ΘΕΑΙ. λέγεται γὰρ οὖν.

ΞΕ. τοῦ τοίνυν ἀγκιστρευτικοῦ τῆς πληκτικῆς τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω γιγνόμενον διὰ τὸ τοῖς τριόδουσι οὕτω μάλιστα χρῆσθαι τριοδοντία τις οἶμαι κέκληται.

ΘΕΑΙ. φασὶ γοῦν τινές.

ΞΕ. τὸ δέ γε λοιπὸν ἐστὶν ἐν ἔτι μόνον ὡς εἰπεῖν εἶδος.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. τὸ τῆς ἐναντίας ταύτης πληγῆς, ἀγκίστρῳ τε γιγνόμενον καὶ τῶν ἰχθύων οὐχ ἢ τις ἂν τύχη τοῦ σώματος, ὥσπερ τοῖς τριόδουσι, ἀλλὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος ἑκάστοτε, καὶ κάτωθεν εἰς τοῦναντίον ἄνω ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀνασπώμενον · οὐ τί φήσομεν, ὧ Θεαίτητε, δεῖν τοῦνομα λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. δοκῶ μὲν, ὅπερ ἄρτι προυθέμεθα δεῖν ἐξευρεῖν, τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι.

ΞΕ. νῦν ἄρα τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε κἀγὼ συνωμολογήκαμεν οὐ μόνον τοῦνομα, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον περὶ αὐτὸ τοῦργον εἰλήφαμεν ἱκανῶς. συμπάσης γὰρ τέχνης τὸ μὲν ἡμῖς μέρος κτητικὸν ἦν, κτητικοῦ δὲ χειρωτικόν, χειρωτικοῦ δὲ θηρευτικόν, τοῦ δὲ θηρευτικοῦ ζωοθηρικόν, ζωοθηρικοῦ δὲ ἐνυγροθηρικόν, ἐνυγροθηρικοῦ δὲ τὸ κάτωθεν τμημα ὅλον ὀλιευτικόν, ὀλιευτικῆς δὲ πληκτικόν, πληκτικῆς δὲ ἀγκιστρευτικόν · τοῦ-

του δὲ τὸ περὶ τὴν κάτωθεν ἄνω πληγὴν ἀνασπαυμένην, ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοῦνομα, ἡ νῦν ἀσπαλιευτικὴ ζητηθεῖσα ἐπὶ κλην γέγονεν.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε ἱκανῶς δεδήλωται.

ΞΕ. φέρε δὴ, κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα καὶ τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὐρεῖν ὅτι ποτ' ἔστιν.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐκεῖνό γ' ἦν τὸ ζήτημα πρῶτον, πότερον ἰδιώτην ἢ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπαλιευτήν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ νῦν δὴ τοῦτον ἰδιώτην θήσομεν, ὦ Θεαίτητε, ἢ παντάπασιν ὡς ἀληθῶς σοφιστὴν;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς ἰδιώτην · μανθάνω γὰρ ὃ λέγεις, ὡς παντὸς δεῖ τοιοῦτος εἶναι τό γε ὄνομα τοῦτο ἔχων.

ΞΕ. ἀλλὰ τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς ἔοικε, θετέον.

ΘΕΑΙ. τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην;

ΞΕ. ἄρ' ὦ πρὸς θεῶν ἡγνοήκαμεν ἀνδρὸς τὸν ἄνδρα ὄντα συγγενῇ;

ΘΕΑΙ. τίνα τοῦ;

ΞΕ. τὸν ἀσπαλιευτὴν τοῦ σοφιστοῦ.

ΘΕΑΙ. πῇ;

ΞΕ. θηρευτά τινε καταφαίνεσθον ἄμφω μοι.

ΘΕΑΙ. τίνος θήρας ἄτερος; τὸν μὲν γὰρ ἕτερον εἵπομεν.

ΞΕ. δίχα που νυνδὴ διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν, νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ τὸ μὲν διήλθομεν, ὅσον περὶ τὰ νευστικὰ τῶν ἐνόνδρων · τὸ δὲ πεζὸν εἰδάσαμεν ἄσχιστον, εἰπόντες ὅτι πολυειδὲς εἶη.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. μέχρι μὲν τοίνυν ἐνταῦθα ὁ σοφιστὴς καὶ ὁ ἀσπαλιευτὴς ἅμα ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης πορεύεσθον.

ΘΕΑΙ. εἰκότατον γοῦν.

ΞΕ. ἐκτρέπεσθον δὲ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, ὁ μὲν ἐπὶ θάλατταν που καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας, τὰ ἐν τούτοις ζῶα θηρευσόμενος.

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. ὁ δὲ γε ἐπὶ τῇ γῇ καὶ ποταμοὺς ἐτέρους αὖ τινας, πλούτου καὶ νεότητος οἶον λειμῶνας ἀφρόνους, τὰν τούτοις θρέμματα χειρωςόμενος.

ΘΕΑΙ. πῶς λέγεις;

ΞΕ. τῆς πεζῆς θήρας γίγνεσθον δύο μεγίστω τινὲ μέρει.

ΘΕΑΙ. ποῖον ἐκάτερον;

ΞΕ. τὸ μὲν τῶν ἡμέρων, τὸ δὲ τῶν ἀγρίων.

ΘΕΑΙ. εἴτ' ἔστι τις θήρα τῶν ἡμέρων;

ΞΕ. εἴπερ γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἡμερον ζῶον. θές δὲ ὅπη χαίρεις, εἴτε μηδὲν τιθεῖς ἡμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἡμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον, εἴτε ἡμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγῇ θήραν· τούτων ὁπότερ' ἂν ἡγῇ φίλον εἰρῆσθαί σοι, τοῦτο ἡμῖν διόρισον.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' ἡμᾶς τε ἡμερον, ὧ ξέने, ἡγοῦμαι ζῶον, θήραν τε ἀνθρώπων εἶναι λέγω.

ΞΕ. διττὴν τοίνυν καὶ τὴν ἡμεροθηρικὴν εἴπωμεν.

ΘΕΑΙ. κατὰ τί λέγοντες;

ΞΕ. τὴν μὲν ληστικὴν καὶ ἀνδραποδιστικὴν καὶ τυραννικὴν καὶ σύμπασαν τὴν πολεμικὴν, ἐν πάντα, βίαιον θήραν, ὀρισάμενοι.

ΘΕΑΙ. καλῶς.

ΞΕ. τὴν δέ γε δικανικὴν καὶ δημηγορικὴν καὶ προσομιλητικὴν, ἐν αὖ τὸ σύνολον, πιθανουργικὴν τινα μίαν τέχνην προσειπόντες.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. τῆς δὴ πιθανουργικῆς διττὰ λέγωμεν γένη.

ΘΕΑΙ. ποῖα;

ΞΕ. τὸ μὲν ἕτερον ἰδίᾳ, τὸ δὲ δημοσίᾳ γιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. γίγνεσθον γὰρ οὖν εἶδος ἑκάτερον.

ΞΕ. οὐκοῦν αὖ τῆς ἰδιοθηρευτικῆς τὸ μὲν μισθαρνητικόν ἐστιν, τὸ δὲ δωροφορικόν;

ΘΕΑΙ. οὐ μανθάνω.

ΞΕ. τῇ τῶν ἐρώντων θήρᾳ τὸν νοῦν, ὡς ἔοικας, οὕτω προσέσχες.

ΘΕΑΙ. τοῦ πέρι;

ΞΕ. ὅτι τοῖς θηρευθεῖσι δῶρα προσεπιδιδόασιν.

ΘΕΑΙ. ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. τοῦτο μὲν τοίνυν ἐρωτικῆς τέχνης ἔστω εἶδος.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τοῦ δέ γε μισθαρνητικοῦ τὸ μὲν προσομιλοῦν διὰ χάριτος καὶ παντάπασιν δι' ἡδονῆς τὸ δέλεαρ πεποιημένον καὶ τὸν μισθὸν πραττόμενον τροφὴν ἑαυτῷ μόνον κολακικὴν, ὡς ἐγῶμαι, πάντες φασίμεν ἂν ἢ ἡδυντικὴν τινα τέχνην εἶναι.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τὸ δὲ ἐπαγγελλόμενον μὲν ὡς ἀρετῆς ἕνεκα τὰς ὁμιλίας ποιούμενον, μισθὸν δὲ νόμισμα πραττόμενον, ἄρα οὐ τοῦτο τὸ γένος ἐτέρῳ προσειπεῖν ἄξιον ὀνόματι;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τίνι δὴ τούτῳ; πειρῶ λέγειν.

ΘΕΑΙ. δῆλον δὴ· τὸν γὰρ σοφιστὴν μοι δοκοῦμεν ἀνηυρηκέναι. τοῦτ' οὖν ἔγωγε εἰπὼν τὸ προσῆχον ὄνομ' ἂν ἡγοῦμαι καλεῖν αὐτόν.

ΞΕ. κατὰ δὴ τὸν νῦν, ὧ Θεαίτητε, λόγον, ὡς ἔοικεν, ἡ τέχνης οἰκειωτικῆς, χειρωτικῆς, κτητικῆς, θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, πεζοθηρίας, χερσαί-

ας, ἡμεροθηρικῆς, ἀνθρωποθηρίας, πιθανοθηρίας, ιδιοθηρίας, μισθαφρικῆς, νομισματοπωλικῆς, δοξοπαιδευτικῆς, νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θῆρα προσρητέον, ὥς ὁ νῦν λόγος ἡμῖν συμβαίνει, σοφιστική.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. ἔτι δὲ καὶ τῇδε ἴδωμεν · οὐ γάρ τι φαύλης μέτοχόν ἐστι τέχνης τὸ νῦν ζητούμενον, ἀλλ' εὖ μάλα ποικίλης. καὶ γὰρ οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρημένοις φάντασμα παρέχεται μὴ τοῦτο ὃ νῦν αὐτὸ ἡμεῖς φαμεν ἀλλ' ἕτερον εἶναι τι γένος.

ΘΕΑΙ. πῇ δὴ;

ΞΕ. τὸ τῆς κτητικῆς τέχνης διπλοῦν ἦν εἰδός που, τὸ μὲν θηρευτικὸν μέρος ἔχον, τὸ δὲ ἀλλακτικόν.

ΘΕΑΙ. ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. τῆς τοίνυν ἀλλακτικῆς δύο εἶδη λέγωμεν, τὸ μὲν δωρητικόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀγοραστικόν;

ΘΕΑΙ. εἰρήσθω.

ΞΕ. καὶ μὴν αὖ φήσομεν ἀγοραστικὴν διχῇ τέμεσθαι.

ΘΕΑΙ. πῇ;

ΞΕ. τὴν μὲν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικὴν διαιρουμένην, τὴν δὲ τὰ ἀλλότρια ἔργα μεταβαλλομένην μεταβλητικὴν.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τί δέ; τῆς μεταβλητικῆς οὐχ ἡ μὲν κατὰ πόλιν ἀλλαγὴ, σχεδὸν αὐτῆς ἡμισυ μέρος ὄν, καπηλικὴ προσαγορεύεται;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δέ γε ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν διαλλάττον ὦνῃ καὶ πράσει ἐμπορικῇ;

ΘΕΑΙ. τί δ' οὖ;

ΞΕ. τῆς δ' ἐμπορικῆς ἄρ' οὐκ ἠσθήμεθα ὅτι τὸ μὲν ὅσοις τὸ σῶμα τρέφεται καὶ χρῆται, τὸ δὲ ὅσοις ἡ ψυχὴ, παλοῦν διὰ νομίσματος ἀλλάσσεται;

ΘΕΑΙ. πῶς τοῦτο λέγεις;

ΞΕ. τὸ περὶ τὴν ψυχὴν ἴσως ἀγνοοῦμεν, ἐπεὶ τό γε ἕτερόν που συνίεμεν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. μουσικὴν τε τοίνυν συνάπασαν λέγωμεν, ἐκ πόλεως ἐκάστοτε εἰς πόλιν ἔνθεν μὲν ὠνηθεῖσαν, ἐτέρωσε δὲ ἀγομένην καὶ ~~πιπρασκομένην~~, καὶ γραφικὴν καὶ θαυματοποιικὴν καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς, τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ παλούμενα, τὸν ἄγοντα καὶ παλοῦντα μηδὲν ἥττον τῆς τῶν σιτίων καὶ ποτῶν πράσεως ἔμπορον ὀρθῶς ἂν λεγόμενον παρασχεῖν.

ΘΕΑΙ. ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα συνωνούμενον πόλιν τε ἐκ πόλεως νο-

μίσματος ἀμείβοντα ταῦτὸν προσερεῖς ὄνομα;

ΘΕΑΙ. σφόδρα γε.

ΞΕ. τῆς δὴ ψυχεμπορικῆς ταύτης ἄρ' οὐ τὸ μὲν ἐπιδεικτικὴ δικαιοῦτα λέγοιτ' ἂν, τὸ δὲ γελοῖω μὲν οὐχ ἥττον τοῦ πρόσθεν, ὅμως δὲ μαθημάτων οὕσαν πρᾶσιν αὐτὴν ἀδελφῶ τινι τῆς πράξεως ὀνόματι προσειπεῖν ἀνάγκη;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. ταύτης τοίνυν τῆς μαθηματοπωλικῆς τὸ μὲν περὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν μαθήματα ἐτέρω, τὸ δὲ περὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ἄλλω προσρητέον.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὕ;

ΞΕ. τεχνοπωλικὸν μὴν τό γε περὶ τᾶλλα ἂν ἀρμόττοι· τὸ δὲ περὶ ταῦτα σὺ προθυμήθητι λέγειν ὄνομα.

ΘΕΑΙ. καὶ τί τις ἂν ἄλλο ὄνομα εἰπὼν οὐκ ἂν πλημμελοῖη πλὴν τὸ νῦν ζητούμενον αὐτὸ εἶναι τὸ σοφιστικὸν γένος;

ΞΕ. οὐδὲν ἄλλο. ἴθι δὴ νῦν συναγάγωμεν αὐτὸ λέγοντες ὥς τὸ τῆς κτητικῆς, μεταβλητικῆς, ἀγοραστικῆς, ἐμπορικῆς, ψυχεμπορικῆς περὶ λόγους καὶ μαθήματα ἀρετῆς πωλητικὸν δεύτερον ἀνεφάνη σοφιστικῆ.

ΘΕΑΙ. μάλα γε.

ΞΕ. τρίτον δέ γ' οἶμαί σε, καὶ εἴ τις αὐτοῦ καθιδρυμένος ἐν πόλει, τὰ μὲν ὠνούμενος, τὰ δὲ καὶ τεκταινόμενος αὐτὸς μαθήματα περὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πωλῶν, ἐκ τούτου τὸ ζῆν προυτάξατο, καλεῖν οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὅπερ νυνδὴ.

ΘΕΑΙ. τί δ' οὐ μέλλω;

ΞΕ. καὶ τὸ κτητικῆς ἄρα μεταβλητικόν, ἀγοραστικόν, καπηλικόν εἶτε αὐτοπωλικόν, ἀμφοτέρως, ὅτιπερ ἂν ἦ περὶ τὰ τοιαῦτα μαθηματοπωλικὸν γένος, αἰὲ σὺ προσερεῖς, ὥς φαίνη, σοφιστικόν.

ΘΕΑΙ. ἀνάγκη· τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ συνακολουθεῖν.

ΞΕ. ἔτι δὴ σκοπῶμεν εἴ τινι τοιῷδε προσείκειν ἄρα τὸ νῦν μεταδιωκόμενον γένος.

ΘΕΑΙ. ποίω δῆ;

ΞΕ. τῆς κτητικῆς ἀγωνιστικὴ τι μέρος ἡμῖν ἦν.

ΘΕΑΙ. ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. οὐκ ἀπὸ τρόπου τοίνυν ἐστὶ διαιρεῖν αὐτὴν δίχα.

ΘΕΑΙ. καθ' ὅποια λέγε.

ΞΕ. τὸ μὲν ἀμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας, τὸ δὲ μαχητικόν.

ΘΕΑΙ. ἔστιν.

ΞΕ. τῆς τοίνυν μαχητικῆς τῷ μὲν σώματι πρὸς σώματα γιγνομένῳ σχεδὸν εἰκὸς καὶ πρέπον ὄνομα λέγειν τι τοιοῦτον τιθεμένους οἷον βιαστικόν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τῷ δὲ λόγοις πρὸς λόγους τί τις, ὧ Θεαίτητε, ἄλλο εἴπη πλὴν ἀμφισβητητικόν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. τὸ δέ γε περὶ τὰς ἀμφισβητήσεις θετέον διττόν.

ΘΕΑΙ. πῆ;

ΞΕ. καθ' ὅσον μὲν γὰρ γίγνεται μήκεσί τε πρὸς ἐναντία μήκη λόγων καὶ περὶ τὰ δίκαια καὶ ἄδिका δημοσίᾳ, δικανικόν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δ' ἐν ἰδίῳ αὖ καὶ κατακεκερματισμένον ἐρωτήσεσι πρὸς ἀποκρίσεις μὴν εἰθίσμεθα καλεῖν ἄλλο πλὴν ἀντιλογικόν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. τοῦ δὲ ἀντιλογικοῦ τὸ μὲν ὅσον περὶ τὰ συμβόλαια ἀμφισβητεῖται μὲν, εἰκῇ δὲ καὶ ἀτέχνως περὶ αὐτὸ πράττεται, ταῦτα θετέον μὲν εἶδος, ἐπεὶ περ αὐτὸ διέγνωκεν ὡς ἕτερον ὃν ὁ λόγος, ἀτὰρ ἐπωνυμίας οὐθ' ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἔτυχεν οὔτε νῦν ὑφ' ἡμῶν τυχεῖν ἄξιον.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ· κατὰ σμικρὰ γὰρ λίαν καὶ παντοδαπὰ διήρηται.

ΞΕ. τὸ δέ γε ἔντεχνον, καὶ περὶ δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅλως ἀμφισβητοῦν, ἄρ' οὐκ ἐριστικὸν αὖ λέγειν εἰθίσμεθα;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. τοῦ μὴν ἐριστικοῦ τὸ μὲν χρηματοφορικόν, τὸ δὲ χρηματιστικὸν ὃν τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. παντάπασί γε.

ΞΕ. τὴν ἐπωνυμίαν τοίνυν ἦν ἐκάτερον δεῖ καλεῖν αὐτῶν πειραθῶμεν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν χρή.

ΞΕ. δοκῶ μὴν τό γε δι' ἡδονὴν τῆς περὶ ταῦτα διατριβῆς ἀμελὲς τῶν οἰκείων γιγνόμενον, περὶ δὲ τὴν λέξιν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων οὐ μεθ' ἡδονῆς ἀκουόμενον καλεῖσθαι κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν οὐχ ἕτερον ἀδολεσχικοῦ.

ΘΕΑΙ. λέγεται γὰρ οὖν οὕτω πως.

ΞΕ. τούτου τοίνυν τούναντίον, ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐρίδων χρηματιζόμενον, ἐν τῷ μέρει σὺ πειρῶ νῦν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. καὶ τί τις ἂν αὖ εἰπὼν ἕτερον οὐκ ἐξαμάρτοι πλὴν γε τὸν θαυμαστὸν πάλιν ἐκεῖνον ἥκειν αὖ νῦν τέταρτον τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν σοφιστήν;

ΞΕ. οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος, ὡς ἔοικεν, ἐριστικῆς ὃν τέχνης, τῆς ἀντιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς ἔστιν, ὡς ὁ λόγος αὖ μεμήνυκε νῦν, ὁ σοφιστής.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. ὁρᾷς οὖν ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ ποικίλον εἶναι τοῦτο τὸ θηρίον καὶ τὸ λεγόμενον οὐ τῇ ἐτέρᾳ ληπτόν;

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή.

ΞΕ. χρή γὰρ οὖν, καὶ κατὰ δύναμιν γε οὕτω ποιητέον, τοιόνδε τι μετα-

θέοντας ἵχνος αὐτοῦ. καί μοι λέγε · τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων καλοῦμεν ἅττα που;

ΘΕΑΙ. καὶ πολλά · ἀτὰρ ποῖα δὴ τῶν πολλῶν πυνθάνη;

ΞΕ. τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαπτᾶν καὶ βράπτειν καὶ διακρίνειν.

ΘΕΑΙ. τί μήν;

ΞΕ. καὶ πρὸς γε τούτοις ἔτι ξαίνειν, κατάγειν, κερκίζειν, καὶ μυρία ἐν ταῖς τέχναις ἄλλα τοιαῦτα ἐνόντα ἐπιστάμεθα. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον αὐτῶν πέρι βουληθεὶς δηλῶσαι παραδείγματα προθεῖς ταῦτα κατὰ πάντων ἥρου;

ΞΕ. διαιρετικά που τὰ λεχθέντα εἴρηται σύμπαντα.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. κατὰ τὸν ἐμὸν τοίνυν λόγον ὥς περὶ ταῦτα μίαν οὔσαν ἐν ἅπασι τέχνην ἐνὸς ὀνόματος ἀξιώσομεν αὐτήν.

ΘΕΑΙ. τίνα προσειπόντες;

ΞΕ. διακριτικήν.

ΘΕΑΙ. ἔστω.

ΞΕ. σκόπει δὴ ταύτης αὖ δύο ἂν πη δυνώμεθα κατιδεῖν εἶδη.

ΘΕΑΙ. ταχεῖαν ὥς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐν γε ταῖς εἰρημέναις διακρίσειςι τὸ μὲν χεῖρον ἀπὸ βελτίονος ἀποχωρίζειν ἦν, τὸ δ' ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου.

ΘΕΑΙ. σχεδὸν οὕτω νῦν λεχθὲν φαίνεται.

ΞΕ. τῆς μὲν τοίνυν ὄνομα οὐκ ἔχω λεγόμενον · τῆς δὲ καταλειπούσης μὲν τὸ βέλτιον διακρίσεως, τὸ δὲ χεῖρον ἀποβαλλούσης ἔχω.

ΘΕΑΙ. λέγε τί.

ΞΕ. πᾶσα ἡ τοιαύτη διάκρισις, ὥς ἐγὼ συννοῶ, λέγεται παρὰ πάντων καθαρισμός τις.

ΘΕΑΙ. λέγεται γὰρ οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν τό γε καθαρτικὸν εἶδος αὖ διπλοῦν ὃν πᾶς ἂν ἴδοι;

ΘΕΑΙ. ναί, κατὰ σχολήν γε ἴσως · οὐ μὴν ἔγωγε καθορῶ νῦν.

ΞΕ. καὶ μὴν τά γε περὶ τὰ σώματα πολλὰ εἶδη καθάρσεων ἐνὶ περιλαβεῖν ὀνόματι προσήκει.

ΘΕΑΙ. ποῖα καὶ τίनि;

ΞΕ. τά τε τῶν ζώων, ὅσα ἐντὸς σωμάτων ὑπὸ γυμναστικῆς ἱατρικῆς τε ὀρθῶς διακρινόμενα καθαίρεται καὶ περὶ τάκτος, εἰπεῖν μὲν φαῦλα, ὅσα βολανευτική παρέχεται · καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων, ὧν γναφευτική καὶ σύμπασα κοσμητική τὴν ἐπιμέλειαν παρεχομένη κατὰ σμικρὰ πολλὰ καὶ γελοῖα δοκοῦντα ὀνόματα ἔσχεν.

ΘΕΑΙ. μάλα γε.

ΞΕ. παντάπασι μὲν οὖν, ὧ Θεαίτητε. ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λόγων μεθόδῳ σπογγιστικῆς ἢ φαρμακοποσίας οὐδὲν ἤττον οὐδέ τι μᾶλλον τυγχάνει

μέλον εἰ τὸ μὲν σμικρά, τὸ δὲ μεγάλα ἡμᾶς ὠφελεῖ καθαῖρον. τοῦ κτή-
 σασθαι γὰρ ἔνεκα νοῦν πασῶν τεχνῶν τὸ συγγενὲς καὶ τὸ μὴ συγγενὲς
 κατανοεῖν πειρωμένη τιμῇ πρὸς τοῦτο ἐξ ἴσου πάσας, καὶ θάτερα τῶν ἐτέ-
 ρων κατὰ τὴν ὁμοιότητα οὐδὲν ἡγεῖται γελοιότερα, σεμνότερον δέ τι τὸν
 διὰ στρατηγικῆς ἢ φθειριστικῆς δηλοῦντα θηρευτικὴν οὐδὲν νενόμικεν,
 ἀλλ' ὡς τὸ πολὺ χαυνότερον. καὶ δὴ καὶ νῦν, ὅπερ ἤρου, τί προσερούμεν
 ὄνομα συμπάσας δυνάμεις ὅσαι σῶμα εἴτε ἔμψυχον εἴτε ἄψυχον εἰλήχασι
 καθαίρειν, οὐδὲν αὐτῇ διοίσει ποῖον τι λεχθὲν εὐπρεπέστατον εἶναι δό-
 ξει· μόνον ἐχέτω χωρὶς τῶν τῆς ψυχῆς καθάρσεων πάντα συνδῆσαν ὅσα
 ἄλλο τι καθαίρει. τὸν γὰρ περὶ τὴν διάνοιαν καθαροὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων
 ἐπιχειρήσκειν ἀφορίσασθαι τὰ νῦν, εἴ γε ὅπερ βούλεται μαυθάνομεν.

ΘΕΑΙ. ἀλλὰ μεμάθηκα, καὶ συγχωρῶ δύο μὲν εἶδη καθάρσεως, ἐν δὲ
 τὸ περὶ τὴν ψυχὴν εἶδος εἶναι, τοῦ περὶ τὸ σῶμα χωρὶς ὄν.

ΞΕ. πάντων κάλλιστα. καὶ μοι τὸ μετὰ τοῦτο ἐπάκουε πειρώμενος αὐ-
 τὸ λεχθὲν διχῇ τέμνειν.

ΘΕΑΙ. καθ' ὅποι' ἂν ὑφηγῇ πειράσομαί σοι συντέμνειν.

ΞΕ. πονηρίαν ἕτερον ἀρετῆς ἐν ψυχῇ λέγομέν τι;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. καὶ μὴν καθαρός γ' ἦν τὸ λείπειν μὲν θάτερον, ἐκβάλλειν δὲ ὅσον
 ἂν ᾗ πού τι φλαῦρον.

ΘΕΑΙ. ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. καὶ ψυχῆς ἄρα, καθ' ὅσον ἂν εὕρισκωμεν κακίας ἀφαίρεσιν τινα,
 καθαροὺς αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει φθελγόμεθα.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα γε.

ΞΕ. δύο μὲν εἶδη κακίας περὶ ψυχὴν ῥητέον.

ΘΕΑΙ. ποῖα;

ΞΕ. τὸ μὲν οἶον νόσον ἐν σώματι, τὸ δ' οἶον αἴσχος ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταῦτ' οὐ νενόμικας;

ΘΕΑΙ. οὐδ' αὖ πρὸς τοῦτο ἔχω τί χρή με ἀποκρίνασθαι.

ΞΕ. πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ φύσει συγγενοῦς
 ἔκ τινος διαφθορᾶς διαφοράν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. ἀλλ' αἴσχος ἄλλο τι πλὴν τὸ τῆς ἀμετρίας πανταχοῦ δυσειδὲς
 ἐνὸν γένος;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς ἄλλο.

ΞΕ. τί δέ; ἐν ψυχῇ δόξας ἐπιθυμίαις καὶ θυμὸν ἡδοναῖς καὶ λόγον
 λύπαις καὶ πάντα ἀλλήλοις ταῦτα τῶν φλαύρων ἐχόντων οὐκ ἡσθήμεθα
 διαφερόμενα;

ΘΕΑΙ. καὶ σφόδρα γε.

ΞΕ. συγγενῇ γε μὴν ἐξ ἀνάγκης σύμπαντα γέγονεν.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. στάσιν ἄρα καὶ νόσον τῆς ψυχῆς πονηρίαν λέγοντες ὀρθῶς ἐροῦμεν.

ΘΕΑΙ. ὀρθότατα μὲν οὖν.

ΞΕ. τί δ'; ὅς' ἂν κινήσεως μετασχόντα καὶ σκοπόν τινα θέμενα πειρώμενα τούτου τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμὴν παράφορα αὐτοῦ γίγνηται καὶ ἀποτυγχάνη, πότερον αὐτὰ φήσομεν ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα ἢ τοῦναντίον ὑπὸ ἀμετρίας αὐτὰ πάσχειν;

ΘΕΑΙ. δῆλον ὡς ὑπὸ ἀμετρίας.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν ψυχὴν γε ἴσμεν ἄκουσαν πᾶσαν πᾶν ἀγνοοῦσαν.

ΘΕΑΙ. σφόδρα γε.

ΞΕ. τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἐστὶν ἐπ' ἀλήθειαν ὁρμωμένης ψυχῆς, παραφόρου συνέσεως γιγνομένης, οὐδὲν ἄλλο πλὴν παραφροσύνη.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. ψυχὴν ἄρα ἀνόητον αἰσχροὺς καὶ ἄμετρον θετέον.

ΘΕΑΙ. ἔοικεν.

ΞΕ. ἔστι δὴ δύο ταῦτα, ὡς φαίνεται, κακῶν ἐν αὐτῇ γένη, τὸ μὲν πονηρία καλούμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν, νόσος αὐτῆς σαφέστατα ὄν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δέ γε ἄγνοια μὲν καλοῦσι, κακίαν δὲ αὐτὸ ἐν ψυχῇ μόνον γιγνόμενον οὐκ ἐθέλουσιν ὁμολογεῖν.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ συγχωρητέον, ὃ νυνδὴ λέξαντος ἡμφεγνόησά σου, τὸ δύο εἶναι γένη κακίας ἐν ψυχῇ, καὶ δειλίαν μὲν καὶ ἀκολασίαν καὶ ἀδικίαν σύμπαντα ἡγητέον νόσον ἐν ἡμῖν, τὸ δὲ τῆς πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος αἴσχος θετέον.

ΞΕ. οὐκοῦν ἔν γε σώματι περὶ δύο παθήματα τούτω δύο τέχνα τινε ἐγενέσθην;

ΘΕΑΙ. τίνε τούτω;

ΞΕ. περὶ μὲν αἴσχος γυμναστική, περὶ δὲ νόσον ἰατρική.

ΘΕΑΙ. φαίνεσθον.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν ἡ κολαστικὴ πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα Δίκη.

ΘΕΑΙ. τὸ γοῦν εἰκός, ὡς εἶπεῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην δόξαν.

ΞΕ. τί δέ; περὶ σύμπασαν ἄγνοια μὲν ἄλλην τινὰ ἢ διδασκαλικὴν ὀρθότερον εἴποι τις ἄν;

ΘΕΑΙ. οὐδεμίαν.

ΞΕ. φέρε δὴ διδασκαλικῆς δὲ ἄρα ἐν μόνον γένος φατέον εἶναι ἢ πλείω, δύο δέ τινα αὐτῆς εἶναι μεγίστω; σκόπει.

ΘΕΑΙ. σκοπῶ.

ΞΕ. καὶ μοι δοκοῦμεν τῇδε ἂν πη τάχιστα εὐρεῖν.

ΘΕΑΙ. πῇ;

ΞΕ. τὴν ἄγνοιαν ἰδόντες εἴ πη κατὰ μέσον αὐτῆς τομὴν ἔχει τινά. διπλῇ γὰρ αὕτη γιγνομένη δῆλον ὅτι καὶ τὴν διδασκαλικὴν δύο ἀναγκάζει μῦρια ἔχειν, ἐν ἑφ' ἐνὶ γένει τῶν αὐτῆς ἐκατέρω.

ΘΕΑΙ. τί οὖν; καταφανές πῃ σοι τὸ νῦν ζητούμενον;

ΞΕ. ἀγνοίας γοῦν μέγα τί μοι δοκῶ καὶ χαλεπὸν ἀφωρισμένον ὁρᾶν εἶδος, πᾶσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς ἀντίσταθμον μέρεσιν.

ΘΕΑΙ. ποῖον δὴ;

ΞΕ. τὸ μὴ κατειδότα τι δοκεῖν εἰδέναι · δι' οὗ κινδυνεύει πάντα ὅσα διανοία σφαλλόμεθα γίγνεσθαι πᾶσιν.

ΘΕΑΙ. ἄληθῃ.

ΞΕ. καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε οἶμαι μόνῳ τῆς ἀγνοίας ἀμαθίαν τοῦνομα προσρηθῆναι.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τί δὲ δὴ τῷ τῆς διδασκαλικῆς ἄρα μέρει τῷ τοῦτο ἀπαλλάττοντι λεκτέον;

ΘΕΑΙ. οἶμαι μὲν θῆν, ὧ ξέने, τὸ μὲν ἄλλο δημιουργικὰς διδασκαλίας, τοῦτο δὲ ἐνθάδε γε παιδείαν δι' ἡμῶν κεκληῆσθαι.

ΞΕ. καὶ γὰρ σχεδόν, ὧ Θεαίτητε, ἐν πᾶσιν Ἑλλήσιν. ἄλλὰ γὰρ ἡμῖν ἔτι καὶ τοῦτο σκεπτέον, ἄρ' ἄτομον ἤδη ἐστὶ πᾶν ἢ τινα ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας.

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν χρὴ σκοπεῖν.

ΞΕ. δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ τοῦτο ἔτι πη σχίζεσθαι.

ΘΕΑΙ. κατὰ τί;

ΞΕ. τῆς ἐν τοῖς λόγοις διδασκαλικῆς ἢ μὲν τραχυτέρα τις ἔοικεν ὁδὸς εἶναι, τὸ δ' ἕτερον αὐτῆς μῦριον λειότερον.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον δὴ τούτων ἐκότερον λέγομεν;

ΞΕ. τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον, ὧ πρὸς τοὺς ὑεῖς μάλιστ' ἐχρῶντό τε καὶ ἔτι πολλοὶ χρῶνται τὰ νῦν, ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι τι, τὰ μὲν χαλεπαίνοντες, τὰ δὲ μαλθακώτερος παραμυθούμενοι · τὸ δ' οὖν σύμπαν αὐτὸ ὀρθότατα εἴποι τις ἂν νουθετητικὴν.

ΘΕΑΙ. ἔστιν οὕτως.

ΞΕ. τὸ δέ γε, εἵξασί τινες αὖ λόγον ἑαυτοῖς δόντες ἡγήσασθαι πᾶσαν ἀκούσιον ἀμαθίαν εἶναι, καὶ μαθεῖν οὐδέν ποτ' ἂν ἐθέλειν τὸν οἰόμενον εἶναι σοφὸν τούτων ὣν οἶοιτο πέρι δεινὸς εἶναι, μετὰ δὲ πολλοῦ πόνου τὸ νουθετητικὸν εἶδος τῆς παιδείας σμικρὸν ἀνύτειν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς γε νομίζοντες.

ΞΕ. τῷ τοι ταύτης τῆς δόξης ἐπὶ ἐκβολὴν ἄλλῳ τρόπῳ στέλλονται.

ΘΕΑΙ. τίτι δὴ;

ΞΕ. διερωτῶσιν ὣν ἂν οἴηται τίς τι πέρι λέγειν λέγων μηδέν · εἴθ' ἅτε πλανωμένων τὰς δόξας ῥαδίως ἐξετάζουσι, καὶ συνάγοντες δὴ τοῖς λόγοις εἰς ταῦτόν τιθέασιν παρ' ἀλλήλας, τιθέντες δὲ ἐπιδεικνύουσιν αὐτὰς αὐταῖς

ἄμα περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ κατὰ ταῦτὰ ἐναντίας. οἱ δ' ὁρῶντες ἑαυτοῖς μὲν χαλεπαίνουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἡμεροῦνται, καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τῶν περὶ αὐτοὺς μεγάλων καὶ σκληρῶν δοξῶν ἀπαλλάττονται πασῶν τε ἀπαλλαγῶν ἀκούειν τε ἡδίστην καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιότατα γιγνομένην. νομίζοντες γάρ, ὧ παῖ φίλε, οἱ καθαίροντες αὐτούς, ὥσπερ οἱ περὶ τὰ σώματα ἱατροὶ νενομίκασι μὴ πρότερον ἂν τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀπολαύειν δύνασθαι σῶμα, πρὶν ἂν τὰ ἐμποδίζοντα ἐντός τις ἐκβάλῃ, ταῦτόν καὶ περὶ ψυχῆς διενοήθησαν ἐκεῖνοι, μὴ πρότερον αὐτὴν ἔξειν τῶν προσφερομένων μαθημάτων ὄνησιν, πρὶν ἂν ἐλέγχων τις τὸν ἐλεγχόμενον εἰς αἰσχύνην καταστήσας, τὰς τοῖς μαθήμασιν ἐμποδίους δόξας ἐξελὼν, καθαρὸν ἀποφῆνῃ καὶ ταῦτα ἡγούμενον ἅπερ οἶδεν εἰδέναι μόνα, πλείω δὲ μή.

ΘΕΑΙ. βελτίστη γοῦν καὶ σωφρονεστάτη τῶν ἔξεων αὕτη.

ΞΕ. διὰ ταῦτα δὴ πάντα ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, καὶ τὸν ἐλεγχον λεκτέον ὡς ἄρα μεγίστη καὶ κυριωτάτη τῶν καθάρσεων ἐστι, καὶ τὸν ἀνέλεγκτον αὖ νομιστέον, ἂν καὶ τυγχάνῃ βασιλεὺς ὁ μέγας ὢν, τὰ μέγιστα ἀκάθαρτον ὄντα, ἀπαίδευτόν τε καὶ αἰσχρὸν γεγονέναι ταῦτα ἃ καθαρώτατον καὶ κάλλιστον ἔπρεπε τὸν ὄντως ἐσόμενον εὐδαίμονα εἶναι.

ΘΕΑΙ. παντάπασιν μὲν οὔν.

ΞΕ. τί δέ; τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῇ τέχνῃ τίνας φήσομεν; ἐγὼ μὲν γὰρ φοβοῦμαι σοφιστὰς φάναι.

ΘΕΑΙ. τί δή;

ΞΕ. μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας.

ΘΕΑΙ. ἀλλὰ μὴν προσέοικέ γε τοιούτῳ τινὶ τὰ νῦν εἰρημένα.

ΞΕ. καὶ γὰρ κυνὶ λύκος, ἀγριώτατον ἡμερωτάτῳ. τὸν δὲ ἀσφαλῆ δεῖ πάντων μάλιστα περὶ τὰς ὁμοιότητας αἰεὶ ποιεῖσθαι τὴν φυλακὴν · ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος. ὅμως δὲ ἔστω · οὐ γὰρ περὶ σμικρῶν ὅρων τὴν ἀμφισβήτησιν οἶομαι γενήσεσθαι τότε ὅποταν ἱκανῶς φυλάττωσιν.

ΘΕΑΙ. οὐκ οὐν τό γε εἰκός.

ΞΕ. ἔστω δὴ διακριτικῆς τέχνης καθαρτικῆ, καθαρτικῆς δὲ τὸ περὶ ψυχὴν μέρος ἀφωρίσθω, τούτου δὲ διδασκαλική, διδασκαλικῆς δὲ παιδευτικὴ · τῆς δὲ παιδευτικῆς ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἐλεγχος ἐν τῷ νῦν λόγῳ παραφανέντι μὴδὲν ἄλλ' ἡμῖν εἶναι λεγέσθω πλήν ἢ γένει γενναία σοφιστικῆ.

ΘΕΑΙ. λεγέσθω μὲν · ἀπορῶ δὲ ἔγωγε ἤδη διὰ τὸ πολλὰ πεφάνθαι, τί χρὴ ποτε ὡς ἀληθῆ λέγοντα καὶ δισχυριζόμενον εἰπεῖν ὄντως εἶναι τὸν σοφιστήν.

ΞΕ. εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν. ἀλλὰ τοι ἀκαχεῖνον ἡγεῖσθαι χρὴ νῦν ἤδη σφόδρα ἀπορεῖν ὅπῃ ποτὲ ἔτι διαδύσεται τὸν λόγον · ὀρθὴ γὰρ ἡ παροιμία, τὸ τὰς ἀπάσας μὴ ῥάδιον εἶναι διαφεύγειν. νῦν οὔν καὶ μάλιστα ἐπιθετέον αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. καλῶς λέγεις.

ΞΕ. πρῶτον δὴ σπάντες οἷον ἐξαναπνεύσωμεν, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλογισώμεθα ἅμα ἀναπαυόμενοι, φέρε, ὅποσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται. δοκῶ μὲν γάρ, τὸ πρῶτον ἡγρέθη νέων καὶ πλουσίων ἔμμισθος θηρευτής.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δέ γε δεύτερον ἔμπορός τις περὶ τὰ τῆς ψυχῆς μαθήματα.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τρίτον δὲ ἄρα οὐ περὶ αὐτὰ ταῦτα κάπηλος ἀνεφάνη;

ΘΕΑΙ. ναί, καὶ τέταρτόν γε αὐτοπώλης περὶ τὰ μαθήματα ἡμῖν ἦν.

ΞΕ. ὀρθῶς ἐμνημόνευσας. πέμπτον δ' ἐγὼ πειράσομαι μνημονεύειν· τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς περὶ λόγους ἦν τις ἀθλητής, τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος.

ΘΕΑΙ. ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. τό γε μὴν ἔκτον ἀμφισβητήσιμον μὲν, ὅμως δ' ἔθεμεν αὐτῷ συγχωρήσαντες δοξῶν ἐμποδίῳ μαθήμασιν περὶ ψυχὴν καθαρτὴν αὐτὸν εἶναι.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. ἄρ' οὖν ἐννοεῖς, ὅταν ἐπιστήμων τις πολλῶν φαίνεται, μιᾶς δὲ τέχνης ὀνόματι προσαγορεύηται, τὸ φάντασμα τοῦτο ὥς οὐκ ἔσθ' ὑγιές, ἀλλὰ δῆλον ὥς ὁ πάσχων αὐτὸ πρὸς τινὰ τέχνην οὐ δύναται κατιδεῖν ἐκεῖνο αὐτῆς εἰς ὃ πάντα τὰ μαθήματα ταῦτα βλέπει, διὸ καὶ πολλοῖς ὀνόμασιν ἀνθ' ἑνὸς τὸν ἔχοντα αὐτὰ προσαγορεύει;

ΘΕΑΙ. κινδυνεύει τοῦτο ταύτῃ πῃ μάλιστα πεφυκέναι.

ΞΕ. μὴ τοίνυν ἡμεῖς γε αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσῃ δι' ἀρχίαν πάσχωμεν, ἀλλ' ἀναλάβωμεν ἐν πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφιστὴν εἰρημένων. ἐν γάρ τί μοι μάλιστα κατεφάνη αὐτὸν μηνῦον.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ἀντιλογικὸν αὐτὸν ἔφαμεν εἶναί που.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τί δ'; οὐ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ τούτου διδάσκαλον γίγνεσθαι;

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. σκοπῶμεν δὴ, περὶ τίνος ἄρα καὶ φασιν οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν ἀντιλογικούς. ἡ δὲ σκέψις ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἔστω τῇδε πη. φέρε, περὶ τῶν θείων, ὅσ' ἀφανῆ τοῖς πολλοῖς, ἄρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι τοῦτο δρᾶν;

ΘΕΑΙ. λέγεται γοῦν δὴ περὶ αὐτῶν ταῦτα.

ΞΕ. τί δ' ὅσα φανερά γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα;

ΘΕΑΙ. τί γάρ;

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν ἐν γε ταῖς ἰδίαις συνουσίαις, ὅποταν γενέσεώς τε καὶ οὐσίας πέρι κατὰ πάντων λέγεται τι, σύνισμεν ὥς αὐτοὶ τε ἀντειπεῖν δεινοὶ τοὺς τε ἄλλους ὅτι ποιοῦσιν ἄπερ αὐτοὶ δυνατοὺς;

ΘΕΑΙ. παντάπασι γε.

ΞΕ. τί δ' αὖ περὶ νόμων καὶ συμπάντων τῶν πολιτικῶν, ἄρ' οὐχ ὑπι-

σχοιῦνται ποιεῖν ἀμφισβητητικούς;

ΘΕΑΙ. οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς ὥς ἔπος εἰπεῖν διελέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνομένοις.

ΞΕ. τά γε μὴν περὶ πασῶν τε καὶ κατὰ μίαν ἐκάστην τέχνην, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον αὐτὸν τὸν δημιουργὸν ἀντειπεῖν, δεδημοσιωμένα που καταβέβληται γεγραμμένα τῷ βουλομένῳ μαθεῖν.

ΘΕΑΙ. τὰ Πρωταγόρειά μοι φαίνη περὶ τε πάλης καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν εἰρηκέναι.

ΞΕ. καὶ πολλῶν γε, ὦ μακάριε, ἐτέρων. ἀτὰρ δὴ τὸ τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης ἄρ' οὐκ ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων πρὸς ἀμφισβήτησιν ἱκανὴ τις δύναμις ἔοικ' εἶναι;

ΘΕΑΙ. φαίνεται γοῦν δὴ σχεδὸν οὐδὲν ὑπολιπεῖν.

ΞΕ. σὺ δὴ πρὸς θεῶν, ὦ παῖ, δυνατόν ἤγῃ τοῦτο; τάχα γὰρ ἂν ὑμεῖς μὲν ὀξύτερον οἱ νέοι πρὸς αὐτὸ βλέποιτε, ἡμεῖς δὲ ἀμβλύτερον.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον, καὶ πρὸς τί μάλιστα λέγεις; οὐ γὰρ που κατανοῶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

ΞΕ. εἰ πάντα ἐπίστασθαι τίνα ἀνθρώπων ἐστὶ δυνατόν.

ΘΕΑΙ. μακάριον μεντᾶν ἡμῶν, ὦ ξένε, ἦν τὸ γένος.

ΞΕ. πῶς οὖν ἂν ποτέ τις πρὸς γε τὸν ἐπιστάμενον αὐτὸς ἀνεπιστήμων ὢν δύναιτ' ἂν ὑγιές τι λέγων ἀντειπεῖν;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς.

ΞΕ. τί ποτ' οὖν ἂν εἴη τὸ τῆς σοφιστικῆς δυνάμεως θαῦμα;

ΘΕΑΙ. τοῦ δὴ πέρι;

ΞΕ. καθ' ὅντινα τρόπον ποτέ δυνατοὶ τοῖς νέοις δόξαν παρασκευάζειν ὥς εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι. δῆλον γὰρ ὥς εἰ μήτε ἀντέλεγον ὀρθῶς μήτε ἐκείνοις ἐφαίνοντο, φαινόμενοί τε εἰ μὴδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ' ἂν αὐτοῖς τις χρήματα διδοὺς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητῆς γίγνεσθαι.

ΘΕΑΙ. σχολῇ μεντᾶν.

ΞΕ. νῦν δέ γ' ἐθέλουσιν;

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα.

ΞΕ. δοκοῦσι γὰρ οἷμαι πρὸς ταῦτα ἐπιστημόνως ἔχειν αὐτοὶ πρὸς ἅπερ ἀντιλέγουσιν.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. δρῶσι δέ γε τοῦτο πρὸς ἅπαντα, φαμέν;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. πάντα ἄρα σοφοὶ τοῖς μαθηταῖς φαίνονται.

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. οὐκ ὄντες γε · ἀδύνατον γὰρ τοῦτό γε ἐφάνη.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον;

ΞΕ. δοξαστικὴν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ σοφιστὴς ἡμῖν ἀλλ'

οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀναπέφονται.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν, καὶ κινδυνεύει γε τὸ νῦν εἰρημένον ὀρθό-
τατα περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι.

ΞΕ. λάβωμεν τοίνυν σαφέστερόν τι παράδειγμα περὶ τούτων.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον δῆ;

ΞΕ. τόδε. καί μοι πειρῶ προσέχων τὸν νοῦν εὖ μάλα ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. εἴ τις φαίη μὴ λέγειν μηδ' ἀντιλέγειν, ἀλλὰ ποιεῖν καὶ δρᾶν μιᾷ
τέχνῃ συνάπαντα ἐπίστασθαι πράγματα—

ΘΕΑΙ. πῶς πάντα εἴπεις;

ΞΕ. τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος σύ γ' ἡμῖν εὐθύς ἀγνοεῖς· τὰ γὰρ σύ-
μπαντα, ὥς ἔοικας, οὐ μανθάνεις.

ΘΕΑΙ. οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμὲ τῶν πάντων καὶ πρὸς ἡμῖν τᾶλλα ζῶα καὶ
δένδρα.

ΘΕΑΙ. πῶς λέγεις;

ΞΕ. εἴ τις ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τᾶλλα φυτὰ πάντα ποιήσῃ φαίη—

ΘΕΑΙ. τίνα δὴ λέγων τὴν ποιήσῃ; οὐ γὰρ δὴ γεωργόν γε ἔρεῖς τινα·
καὶ γὰρ ζῶων αὐτὸν εἴπεις ποιητήν.

ΞΕ. φημί, καὶ πρὸς γε θαλάττης καὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ καὶ θεῶν καὶ
τῶν ἄλλων συμπάντων· καὶ τοίνυν καὶ ταχὺ ποιήσας αὐτῶν ἕκαστα πάνυ
σμικροῦ νομίσματος ἀποδίδοται.

ΘΕΑΙ. παιδιὰν λέγεις τινά.

ΞΕ. τί δέ; τὴν τοῦ λέγοντος ὅτι πάντα οἶδε καὶ ταῦτα ἕτερον ἂν
διδάξειεν ὀλίγου καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, μὲν οὐ παιδιὰν νομιστέον;

ΘΕΑΙ. πάντως που.

ΞΕ. παιδιᾶς δὲ ἔχεις ἢ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέστερον εἶδος ἢ τὸ
μιμητικόν;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς· πάμπολυ γὰρ εἴρηκας εἶδος εἰς ἐν πάντα συλλαβῶν
καὶ σχεδὸν ποικιλώτατον.

ΞΕ. οὐκοῦν τόν γ' ὑπὲρσχομένον δυνατὸν εἶναι μιᾷ τέχνῃ πάντα
ποιεῖν γινώσκομένῳ που τοῦτο, ὅτι μιμήματα καὶ ὁμώνυμα τῶν ὄντων
ἀπεργαζόμενος τῇ γραφικῇ τέχνῃ δυνατὸς ἔσται τοὺς ἀνοήτους τῶν νέ-
ων παίδων, πόρρωθεν τὰ γεγραμμένα ἐπιδεικνύς, λανθάνειν ὥς ὅτιπερ ἂν
βουληθῇ δρᾶν, τοῦτο ἱκανώτατος ὢν ἀποτελεῖν ἔργῳ.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τί δὲ δῆ; περὶ τοὺς λόγους ἄρ' οὐ προσδοκῶμεν εἶναί τινα ἄλ-
λην τέχνην, ἣ αὖ δυνατὸν ὂν αἴ τινα τυγχάνει τοὺς νέους καὶ ἔτι πόρρω τῶν
πραγμάτων τῆς ἀληθείας ἀφεστῶτας διὰ τῶν ὥτων τοῖς λόγοις γοητεύ-
ειν, δεικνύντας εἰδῶλα λεγόμενα περὶ πάντων, ὥστε ποιεῖν ἀληθῆ δοκεῖν
λέγεσθαι καὶ τὸν λέγοντα δὴ σοφώτατον πάντων ἅπαντ' εἶναι;

ΘΕΑΙ. τί γὰρ οὐκ ἂν εἴη ἄλλη τις τοιαύτη τέχνη;

ΞΕ. τοὺς πολλοὺς οὖν, ὦ Θεαίτητε, τῶν τότε ἀκουόντων ἄρ' οὐκ ἀνάγκη χρόνου τε ἐπελθόντος αὐτοῖς ἱκανοῦ καὶ προϊούσης ἡλικίας τοῖς τε οὕσι προσπίπτοντας ἐγγύθεν καὶ διὰ παθημάτων ἀναγκαζομένους ἐναργῶς ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων, μεταβάλλειν τὰς τότε γενομένας δόξας, ὥστε σμικρὰ μὲν φαίνεσθαι τὰ μεγάλα, χαλεπὰ δὲ τὰ ῥάδια, καὶ πάντα πάντῃ ἀνατετράφθαι τὰ ἐν τοῖς λόγοις φαντάσματα ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργων παραγενομένων;

ΘΕΑΙ. ὥς γοῦν ἐμοὶ τηλικῶδε ὄντι κρίναι. οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόρρωθεν ἀφεστηκότων εἶναι.

ΞΕ. τοιγαροῦν ἡμεῖς σε οἶδε πάντες πειρασόμεθα καὶ νῦν πειρώμεθα ὥς ἐγγύτατα ἄνευ τῶν παθημάτων προσάγειν. περὶ δ' οὖν τοῦ σοφιστοῦ τόδε μοι λέγε · πότερον ἤδη τοῦτο σαφές, ὅτι τῶν γοήτων ἐστὶ τις, μιμητὴς ὢν τῶν ὄντων, ἢ διστάζομεν ἔτι μὴ περὶ ὧν περ ἀντιλέγειν δοκεῖ δυνατός εἶναι, περὶ τοσοῦτων καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς ἂν, ὦ ξένε; ἀλλὰ σχεδὸν ἤδη σαφές ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι τῶν τῆς παιδιᾶς μετεχόντων ἐστὶ τις μερῶν εἷς.

ΞΕ. γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θετέον αὐτόν τινα.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ θετέον;

ΞΕ. ἄγε δὴ, νῦν ἡμέτερον ἔργον ἤδη τὸν θῆρα μηκέτ' ἀνεῖναι · σχεδὸν γὰρ αὐτὸν περιελήφμεν ἐν ἀμφιβληστροικῶ τινι τῶν ἐν τοῖς λόγοις περὶ τὰ τοιαῦτα ὀργάνων, ὥστε οὐκέτ' ἐκφεύζεται τόδε γε.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. τὸ μὴ οὐ τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν θαυματοποιῶν τις εἷς.

ΘΕΑΙ. κάμοι τοῦτό γε οὕτω περὶ αὐτοῦ συνδοκεῖ.

ΞΕ. δέδοκται τοίνυν ὅτι τάχιστα διαρεῖν τὴν εἰδωλοποιικὴν τέχνην, καὶ καταβάντας εἰς αὐτήν, ἐὰν μὲν ἡμᾶς εὐθύς ὁ σοφιστὴς ὑπομείνῃ, συλλαβεῖν αὐτὸν κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ λόγου, κἀκείνῳ παραδόντας ἀποφῆναι τὴν ἄγρην · ἐὰν δ' ἄρα κατὰ μέρη τῆς μιμητικῆς δύηται πῃ, συνακολουθεῖν αὐτῷ διαιροῦντας αἰεὶ τὴν ὑποδεχομένην αὐτὸν μοῖραν, ἕωσπερ ἂν ληφθῇ. πάντως οὔτε οὗτος οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μὴ ποτε ἐκφυγὸν ἐπεύξεται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστά τε καὶ ἐπὶ πάντα μέθοδον.

ΘΕΑΙ. λέγεις εὖ, καὶ ταῦτα ταύτῃ ποιητέον.

ΞΕ. κατὰ δὴ τὸν παρεληλυθότα τρόπον τῆς διαιρέσεως ἔγωγέ μοι καὶ νῦν φαίνομαι δύο καθορᾶν εἶδη τῆς μιμητικῆς · τὴν δὲ ζητουμένην ἰδέαν, ἐν ὁποτέρῳ ποθ' ἡμῖν οὕσα τυγχάνει, καταμαθεῖν οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατός εἶναι.

ΘΕΑΙ. σὺ δ' ἄλλ' εἰπέ πρῶτον καὶ δίδελε ἡμῖν τίνας τὰ δύο λέγεις.

ΞΕ. μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν ὁρῶν ἐν αὐτῇ τέχνην. ἔστι δ' αὕτη μάλιστα ὁπόταν κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας τις ἐν μήκει καὶ

πλάτει καὶ βάθει, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι χρώματα ἀποδιδούς τὰ προσήκοντα ἐκάστοις, τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζηται.

ΘΕΑΙ. τί δ'; οὐ πάντες οἱ μιμούμενοί τι τοῦτ' ἐπιχειροῦσι δρᾶν;

ΞΕ. οὐκ οὖν ὅσοι γε τῶν μεγάλων πού τι πλάττουσιν ἔργων ἢ γράφουσιν. εἰ γὰρ ἀποδιδόειν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινήν συμμετρίαν, οἷσθ' ὅτι σμικρότερα μὲν τοῦ δέοντος τὰ ἄνω, μείζω δὲ τὰ κάτω φαίνονται ἂν διὰ τὸ τὰ μὲν πόρρωθεν, τὰ δ' ἐγγύθεν ὑφ' ἡμῶν ὁρᾶσθαι.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. ἄρ' οὖν οὐ χαίρειν τὸ ἀληθὲς ἐάσαντες οἱ δημιουργοὶ νῦν οὐ τὰς οὐσας συμμετρίας ἀλλὰ τὰς δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται;

ΘΕΑΙ. παντάπασί γε.

ΞΕ. τὸ μὲν ἄρα ἕτερον οὐ δίκαιον, εἰκός γε ὅν, εἰκόνα καλεῖν;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ τῆς γε μιμητικῆς τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος κλητέον ὅπερ εἵπομεν ἐν τῷ πρόσθεν, εἰκαστικὴν;

ΘΕΑΙ. κλητέον.

ΞΕ. τί δέ; τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν οὐκ ἐκ καλοῦ θέαν εἰοικέναι τῷ καλῷ, δύναμιν δὲ εἶ τις λάβοι τὰ τηλικοῦτα ἱκανῶς ὁρᾶν, μηδ' εἰκὸς ᾧ φησιν εἰοικέναι, τί καλοῦμεν; ἄρ' οὐκ, ἐπεὶ περ φαίνεται μὲν, εἰοικε δὲ οὐ, φάντασμα;

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. οὐκοῦν πάμπλου καὶ κατὰ τὴν ζωγραφίαν τοῦτο τὸ μέρος ἐστὶ καὶ κατὰ σύμπασαν μιμητικὴν;

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τὴν δὴ φάντασμα ἀλλ' οὐκ εἰκόνα ἀπεργαζομένην τέχνην ἄρ' οὐ φανταστικὴν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιμεν;

ΘΕΑΙ. πολὺ γε.

ΞΕ. τούτῳ τοίνυν τῷ δύο ἔλεγον εἶδη τῆς εἰδωλοποιικῆς, εἰκαστικὴν καὶ φανταστικὴν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. ὃ δέ γε καὶ τότε ἡμφεγνόουν, ἐν ποτέρῃ τὸν σοφιστὴν θετέον, οὐδὲ νῦν πῶ δύναμαι θεάσασθαι σαφῶς, ἀλλ' ὄντως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ κατιδεῖν παγχάλεπος, ἐπεὶ καὶ νῦν μάλα εὖ καὶ κομψῶς εἰς ἅπορον εἶδος διερευνήσασθαι καταπέφευγεν.

ΘΕΑΙ. εἰοικεν.

ΞΕ. ἄρ' οὖν αὐτὸ γινώσκων σύμφης, ἢ σε οἷον ῥύμη τις ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον συνεπεσπάσατο πρὸς τὸ ταχὺ συμφῆσαι;

ΘΕΑΙ. πῶς καὶ πρὸς τί τοῦτο εἴρηκας;

ΞΕ. ὄντως, ὦ μακάριε, ἐσμὲν ἐν παντάπασιν χαλεπῇ σκέψει. τὸ γὰρ φαίνεσθαι τοῦτο καὶ τὸ δοκεῖν, εἶναι δὲ μή, καὶ τὸ λέγειν μὲν ἅττα, ἀληθῆ

δὲ μή, πάντα ταῦτά ἐστι μεστὰ ἀπορίας αἰεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ νῦν. ὅπως γὰρ εἰπόντα χρή ψευδῇ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο φθελγόμενον ἐναντιολογία μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν, ὦ Θεαίτητε, χαλεπὸν.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὂν εἶναι · ψεῦδος γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως ἐγίγνετο ὄν. Παρμενίδης δὲ ὁ μέγας, ὦ παῖ, παισὶν ἡμῖν οὕσιν ἀρχόμενός τε καὶ διὰ τέλους τοῦτο ἀπεμαρτύρατο, πεζῇ τε ὥδε ἐκάστοτε λέγων καὶ μετὰ μέτρων—“οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαμῇ, φησὶν, εἶναι μὴ ἔοντα · ἀλλὰ σὺ τῆσδ’ ἀφ’ ὁδοῦ διζήμενος εἶργε νόημα.” *Parmenides Fr. 7.1* παρ’ ἐκείνου τε οὕν μαρτυρεῖται, καὶ μάλιστα γὰρ δὴ πάντων ὁ λόγος αὐτὸς ἂν δηλώσειε μέτρια βρασανισθεῖς. τοῦτο οὖν αὐτὸ πρῶτον θεασώμεθα, εἰ μή τί σοι διαφέρει.

ΘΕΑΙ. τὸ μὲν ἐμὸν ὅπῃ βούλει τίθεσο, τὸν δὲ λόγον ἢ βέλτιστα διέξεις σκοπῶν αὐτός τε ἴθι καὶ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἄγε.

ΞΕ. ἀλλὰ χρή δρᾶν ταῦτα. καί μοι λέγε · τὸ μηδαμῶς ὂν τολμῶμένον φθέγγεσθαι;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. μὴ τοῖνυν ἔριδος ἕνεκα μηδὲ παιδιᾶς, ἀλλ’ εἰ σπουδῇ δέοι συννοήσαντά τινα ἀποκρίνασθαι τῶν ἀκροατῶν ποῖ χρή τοῦνομ’ ἐπιφέρειν τοῦτο, τὸ μὴ ὂν, τί δοκοῦμεν ἂν εἰς τί καὶ ἐπὶ ποῖον αὐτόν τε καταχρήσασθαι καὶ τῷ πυθθανομένῳ δεικνύναι;

ΘΕΑΙ. χαλεπὸν ἤρου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν οἷω γὰρ ἐμοὶ παντάπασιν ἄπορον.

ΞΕ. ἀλλ’ οὖν τοῦτό γε δήλον, ὅτι τῶν ὄντων ἐπὶ τι τὸ μὴ ὂν οὐκ οἰστέον.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ ἄν;

ΞΕ. οὐκοῦν ἐπεῖπερ οὐκ ἐπὶ τὸ ὄν, οὐδ’ ἐπὶ τὸ τί φέρων ὀρθῶς ἂν τις φέροι.

ΘΕΑΙ. πῶς δῆ;

ΞΕ. καὶ τοῦτο ἡμῖν που φανερόν, ὡς καὶ τὸ “τί” τοῦτο ῥῆμα ἐπ’ ὄντι λέγομεν ἐκάστοτε · μόνον γὰρ αὐτὸ λέγειν, ὥσπερ γυμνὸν καὶ ἀπρημωμένον ἀπὸ τῶν ὄντων ἀπάντων, ἀδύνατον · ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. ἀδύνατον.

ΞΕ. ἄρα τῇδε σκοπῶν σύμφης, ὡς ἀνάγκη τὸν τι λέγοντα ἔν γέ τι λέγειν;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. ἐνὸς γὰρ δὴ τό γε “τί” φήσεις σημεῖον εἶναι, τὸ δὲ “τινὲ” δυοῖν, τὸ δὲ “τινὲς” πολλῶν.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. τὸν δὲ δὴ μὴ τί λέγοντα ἀναγκαιότατον, ὡς ἔοικε, παντάπασιν

μηδὲν λέγειν.

ΘΕΑΙ. ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.

ΞΕ. ἄρ' οὖν οὐδὲ τοῦτο συγχωρητέον, τὸ τὸν τοιοῦτον λέγειν μὲν πε, λέγειν μέντοι μηδὲν, ἀλλ' οὐδὲ λέγειν φατέον, ὅς γ' ἂν ἐπιχειρῇ μὴ ὄν φθέγγεσθαι;

ΘΕΑΙ. τέλος γοῦν ἂν ἀπορίας ὁ λόγος ἔχοι.

ΞΕ. μήπω μέγ' εἴπης· ἔτι γάρ, ὦ μακάριε, ἔστι, καὶ ταῦτά γε τῶν ἀποριῶν ἡ μεγίστη καὶ πρώτη. περὶ γὰρ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν οὔσα τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. πῶς φῆς; λέγε καὶ μηδὲν ἀποκνήσης.

ΞΕ. τῷ μὲν ὄντι που προσγένοιτ' ἂν τι τῶν ὄντων ἕτερον.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων ἄρά ποτε προσγίγνεσθαι φήσομεν δυνατόν εἶναι;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς;

ΞΕ. ἀριθμὸν δὴ τὸν σύμπαντα τῶν ὄντων τίθεμεν.

ΘΕΑΙ. εἴπερ γε καὶ ἄλλο τι θετέον ὡς ὄν.

ΞΕ. μὴ τοίνυν μηδ' ἐπιχειρῶμεν ἀριθμοῦ μήτε πλῆθος μήτε ἐν πρὸς τὸ μὴ ὄν προσφέρειν.

ΘΕΑΙ. οὐκ οὖν ἂν ὀρθῶς γε, ὡς ἔοικεν, ἐπιχειροῦμεν, ὡς φησιν ὁ λόγος.

ΞΕ. πῶς οὖν ἂν ἡ διὰ τοῦ στόματος φθέγγασθαι ἂν τις ἢ καὶ τῇ διανοίᾳ τὸ παράπαν λάβοι τὰ μὴ ὄντα ἢ τὸ μὴ ὄν χωρὶς ἀριθμοῦ;

ΘΕΑΙ. λέγε πῇ;

ΞΕ. μὴ ὄντα μὲν ἐπειδὴν λέγωμεν, ἄρα οὐ πλῆθος ἐπιχειροῦμεν ἀριθμοῦ προστιθέναι;

ΘΕΑΙ. τί μήν;

ΞΕ. μὴ ὄν δέ, ἄρα οὐ τὸ ἐν αὐτῷ;

ΘΕΑΙ. σαφέστατά γε.

ΞΕ. καὶ μὴν οὔτε δίκαιόν γε οὔτε ὀρθόν φαμεν ὄν ἐπιχειρεῖν μὴ ὄντι προσαρμόττειν.

ΘΕΑΙ. λέγεις ἀληθέστατα.

ΞΕ. συννοεῖς οὖν ὡς οὔτε φθέγγασθαι δυνατόν ὀρθῶς οὔτ' εἰπεῖν οὔτε διανοηθῆναι τὸ μὴ ὄν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλ' ἔστιν ἀδιανόητόν τε καὶ ἄρρητον καὶ ἀφθεγκτον καὶ ἄλογον;

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. ἄρ' οὖν ἐψευσάμην ἄρτι λέγων τὴν μεγίστην ἀπορίαν ἔρεῖν αὐτοῦ πέρι, τὸ δὲ ἔτι μείζω τινὰ λέγειν ἄλλην ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. τίνα δῆ;

ΞΕ. ὦ θαυμάσιε, οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν ὅτι καὶ τὸν ἐλέγχοντα εἰς ἀπορίαν καθίστησι τὸ μὴ ὄν οὕτως, ὥστε, ὁπόταν αὐτὸ ἐπιχειρῇ

τις ἐλέγχειν, ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ περὶ ἐκεῖνο ἀναγκάζεσθαι λέγειν;

ΘΕΑΙ. πῶς φῆς; εἰπὲ ἔτι σαφέστερον.

ΞΕ. οὐδὲν δεῖ τὸ σαφέστερον ἐν ἑμοὶ σκοπεῖν. ἐγὼ μὲν γὰρ ὑποθέμενος οὔτε ἐνὸς οὔτε τῶν πολλῶν τὸ μὴ ὄν δεῖν μετέχειν, ἄρτι τε καὶ νῦν οὕτως ἐν αὐτὸ εἴρηκα· τὸ μὴ ὄν γὰρ φημί. συνέης τοι.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν αὖ καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἄφθεγκτόν τε αὐτὸ καὶ ἄρρητον καὶ ἄλογον ἔφην εἶναι. συνέπη;

ΘΕΑΙ. συνέπομαι. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. οὐκοῦν τό γε εἶναι προσάπτειν πειρώμενος ἐναντία τοῖς πρόσθεν ἔλεγον;

ΘΕΑΙ. φαίνῃ.

ΞΕ. τί δέ; τοῦτο προσάπτων οὐχ ὥς ἐνὶ διελεγόμην;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν ἄλογόν γε λέγων καὶ ἄρρητον καὶ ἄφθεγκτον ὥς γε πρὸς ἐν τὸν λόγον ἐποιούμην.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. φαμέν δέ γε δεῖν, εἴπερ ὀρθῶς τις λέξει, μήτε ὥς ἐν μήτε ὥς πολλὰ διορίζειν αὐτό, μῆδὲ τὸ παράπαν αὐτὸ καλεῖν· ἐνὸς γὰρ εἶδει καὶ κατὰ ταύτην ἂν τὴν πρόσρησιν προσαγορεύοιτο.

ΘΕΑΙ. παντάπασί γε.

ΞΕ. τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε τί τις ἂν λέγοι; καὶ γὰρ πάλαι καὶ τὰ νῦν ἡττημένον ἂν εὖροι περὶ τὸν τοῦ μὴ ὄντος ἔλεγχον. ὥστε ἐν ἑμοίγε λέγοντι, καθάπερ εἶπον, μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν περὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' εἷα δὴ νῦν ἐν σοὶ σκεψώμεθα.

ΘΕΑΙ. πῶς φῆς;

ΞΕ. ἴθι ἡμῖν εὖ καὶ γενναίως, ἅτε νέος ὢν, ὅτι μάλιστα δύνασαι συντεῖνας πειράσθῃ, μήτε οὐσίαν μήτε τὸ ἐν μήτε πλῆθος ἀριθμοῦ προστιθεὶς τῷ μὴ ὄντι, κατὰ τὸ ὀρθὸν φθέγγεσθαι τι περὶ αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. πολλὴ μεντὰν με καὶ ἄτοπος ἔχοι προθυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰ σὲ τοιαῦθ' ὁρῶν πάσχοντα αὐτὸς ἐπιχειροῖν.

ΞΕ. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, σὲ μὲν καὶ ἐμέ χαίρειν ἐῷμεν· ἔως δ' ἂν τινα δυναμένῳ δρᾶν τοῦτο ἐντυγχάνωμεν, μέχρι τούτου λέγωμεν ὥς παντὸς μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τρόπον καταδέδυκεν.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα δὴ φαίνεται.

ΞΕ. τοιγαροῦν εἴ τινα φήσομεν αὐτὸν ἔχειν φανταστικὴν τέχνην, ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέψει τοὺς λόγους, ὅταν εἰδωλοποιὸν αὐτὸν καλῶμεν, ἀνερωτῶν τί ποτε τὸ παράπαν εἶδωλον λέγομεν. σκοπεῖν οὖν, ὦ Θεαίτητε, χρή τί τις τῷ νεανίᾳ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινεῖται.

ΘΕΑΙ. δῆλον ὅτι φήσομεν τά τε ἐν τοῖς ὕδασι καὶ κατόπτροις εἶδωλα,

ἔτι καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ τετυπωμένα καὶ τᾶλλα ὅσα που τοιαῦτ' ἔσθ' ἕτερα.

ΞΕ. φανερός, ὦ Θεαίτητε, εἴ σοφιστὴν οὐχ ἑωρακώς.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. δόξει σοι μύειν ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὅμματα.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῶς ἐὰν ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι, καταγελάσεται σου τῶν λόγων, ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ, προσποιούμενος οὔτε κάτοπτρα οὔτε ὕδατα γινώσκειν οὔτε τὸ παράπαν ὄψιν, τὸ δ' ἐκ τῶν λόγων ἐρωτήσῃ σε μόνον.

ΘΕΑΙ. ποῖον;

ΞΕ. τὸ διὰ πάντων τούτων ἃ πολλὰ εἰπὼν ἠξίωσας ἐνὶ προσειπεῖν ὀνόματι φθεγξάμενος εἰδῶλον ἐπὶ πᾶσιν ὡς ἐν ὄν. λέγε οὖν καὶ ἀμύνου μηδὲν ὑποχωρῶν τὸν ἄνδρα.

ΘΕΑΙ. τί δῆτα, ὦ ξέने, εἰδῶλον ἂν φαίμεν εἶναι πλήν γε τὸ πρὸς τᾷληθινὸν ἀφωμοιωμένον ἕτερον τοιοῦτον;

ΞΕ. ἕτερον δὲ λέγεις τοιοῦτον ἀληθινόν, ἢ ἐπὶ τίνι τὸ τοιοῦτον εἶπες;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς ἀληθινόν γε, ἀλλ' εἰκὸς μέν.

ΞΕ. ἄρα τὸ ἀληθινὸν ὄντως ὃν λέγων;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. τί δέ; τὸ μὴ ἀληθινὸν ἄρ' ἐναντίον ἀληθοῦς;

ΘΕΑΙ. τί μήν;

ΞΕ. οὐκ ὄντως θύξ ὃν ἄρα λέγεις τὸ εἰκός, εἴπερ αὐτὸ γε μὴ ἀληθινὸν ἐρεῖς.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' ἔστι γε μήν πως.

ΞΕ. οὐκ οὐν ἀληθῶς γε, φῆς.

ΘΕΑΙ. οὐ γὰρ οὖν · πλήν γ' εἰκὼν ὄντως.

ΞΕ. οὐκ ὃν ἄρα θύξ ὄντως ἐστὶν ὄντως ἢν λέγομεν εἰκόνα;

ΘΕΑΙ. κινδυνεύει τοιαύτην τινὰ πεπλέχθαι συμπλοκὴν τὸ μὴ ὃν τῷ ὄντι, καὶ μάλα ἄτοπον.

ΞΕ. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον; ὁρᾷς γοῦν ὅτι καὶ νῦν διὰ τῆς ἐπαλλάξεως ταύτης ὁ πολυκέφαλος σοφιστὴς ἠνάγκακεν ἡμᾶς τὸ μὴ ὃν οὐχ ἐκόντας ὁμολογεῖν εἶναί πως.

ΘΕΑΙ. ὁρῶ καὶ μάλα.

ΞΕ. τί δὲ δῆ; τὴν τέχνην αὐτοῦ τίνα ἀφορίσαντες ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν οἴοί τε ἐσόμεθα;

ΘΕΑΙ. πῇ καὶ τὸ ποῖόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις;

ΞΕ. ὅταν περὶ τὸ φάντασμα αὐτὸν ἀπατᾷν φῶμεν καὶ τὴν τέχνην εἶναι τινα ἀπατητικὴν αὐτοῦ, τότε πότερον ψευδῇ δοξάζειν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φήσομεν ὑπὸ τῆς ἐκείνου τέχνης, ἢ τί ποτ' ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. τοῦτο · τί γὰρ ἂν ἄλλο εἴπαμεν;

ΞΕ. ψευδής δ' αὖ δόξα ἔσται τάναντία τοῖς οὖσι δοξάζουσα, ἢ πῶς;
ΘΕΑΙ. οὕτως · τάναντία.

ΞΕ. λέγεις ἄρα τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν τὴν ψευδῇ δόξαν;

ΘΕΑΙ. ἀνάγκη.

ΞΕ. πότερον μὴ εἶναι τὰ μὴ ὄντα δοξάζουσιν, ἢ πως εἶναι τὰ μηδαμῶς ὄντα;

ΘΕΑΙ. εἶναι πως τὰ μὴ ὄντα δεῖ γε, εἴπερ ψεύσεται ποτέ τις τι καὶ κατὰ βραχύ.

ΞΕ. τί δ'; οὐ καὶ μηδαμῶς εἶναι τὰ πάντως ὄντα δοξάζεται;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ τοῦτο δὴ ψεῦδος;

ΘΕΑΙ. καὶ τοῦτο.

ΞΕ. καὶ λόγος οἶμαι ψευδής οὕτω κατὰ ταῦτα νομισθήσεται τά τε ὄντα λέγων μὴ εἶναι καὶ τὰ μὴ ὄντα εἶναι.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τοιοῦτος γένοιτο;

ΞΕ. σχεδὸν οὐδαμῶς · ἀλλὰ ταῦτα ὁ σοφιστής οὐ φήσει. ἢ τίς μηχανὴ συγχωρεῖν τινα τῶν εὖ φρονούντων, ὅταν ἄφθεγκτα καὶ ἄρρητα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόητα προσδιωμολογημένα ἢ τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα; μανθάνομεν, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν ὅτι τάναντία φήσει λέγειν ἡμᾶς τοῖς νυνδῇ, ψευδῇ τολμήσαντας εἰπεῖν ὡς ἔστιν ἐν δόξαις τε καὶ κατὰ λόγους; τῷ γὰρ μὴ ὄντι τὸ ὄν προσάπτειν ἡμᾶς πολλάκις ἀναγκάζεσθαι, διομολογησαμένους νυνδῇ τοῦτο εἶναι πάντων ἀδυνατώτατον.

ΞΕ. ὁρθῶς ἀπεμνημόνευσας. ἀλλ' ὅρα δὴ βουλεύεσθαι τί χρὴ δρᾶν τοῦ σοφιστοῦ πέρι · τὰς γὰρ ἀντιλήψεις καὶ ἀπορίας, ἐὰν αὐτὸν διερευνῶμεν ἐν τῇ τῶν ψευδουργῶν καὶ γοήτων τέχνῃ τιθέντες, ὁρᾷς ὡς εὐποροὶ καὶ πολλαί.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα.

ΞΕ. μικρὸν μέρος τοίνυν αὐτῶν διεληλύθαμεν, οὐσῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπεράντων.

ΘΕΑΙ. ἀδύνατόν γ' ἂν, ὡς ἔοικεν, εἶη τὸν σοφιστὴν ἐλεῖν, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΞΕ. τί οὖν; οὕτως ἀποστησόμεθα νῦν μαλθακισθέντες;

ΘΕΑΙ. οὐκ οὐκ ἔγωγέ φημι δεῖν, εἰ καὶ κατὰ μικρὸν οἶοί τ' ἐπιλαβέσθαι πῇ τάνδρός ἐσμεν.

ΞΕ. ἔξεις οὖν συγγνώμην καὶ καθάπερ νῦν εἶπες ἀγαπήσεις ἐάν πῃ καὶ κατὰ βραχύ παρασπασώμεθα οὕτως ἰσχυροῦ λόγου;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐχ ἔξω;

ΞΕ. τόδε τοίνυν ἔτι μᾶλλον παραιτοῦμαι σε.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. μὴ με οἶον πατραλοῖαν ὑπολάβης γίγνεσθαι τινα.

ΘΕΑΙ. τί δή;

ΞΕ. τὸν τοῦ πατρὸς Παρμενίδου λόγον ἀναγκαῖον ἡμῖν ἀμυνομένοις ἔσται βασανίζειν, καὶ βιάζεσθαι τό τε μὴ ὄν ὡς ἔστι κατὰ τι καὶ τὸ ὄν αὐτὸ πάλιν ὡς οὐκ ἔστι πη.

ΘΕΑΙ. φαίνεται τὸ τοιοῦτον διαμαχετέον ἐν τοῖς λόγοις.

ΞΕ. πῶς γὰρ οὐ φαίνεται καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τυφλῶ; τούτων γὰρ μήτ' ἐλεγχθέντων μήτε ὁμολογηθέντων σχολῇ ποτέ τις οἶός τε ἔσται περὶ λόγων ψευδῶν λέγων ἢ δόξης, εἴτε εἰδῶλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμημάτων εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν, ἢ καὶ περὶ τεχνῶν τῶν ὅσαι περὶ ταῦτά ἐῖσι, μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ γ' ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.

ΘΕΑΙ. ἀληθέστατα.

ΞΕ. διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον ἐπιτίθεσθαι τῷ πατρικῷ λόγῳ νῦν, ἢ τὸ παράπαν ἑατέον, εἰ τοῦτό τις εἴργει δρᾶν ὄκνος.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' ἡμᾶς τοῦτό γε μὴδὲν μηδαμῇ εἴρξει.

ΞΕ. τρίτον τοῖνυν ἔτι σε σμικρόν τι παραιτήσομαι.

ΘΕΑΙ. λέγε μόνον.

ΞΕ. εἰπὸν που νυνδὴ λέγων ὡς πρὸς τὸν περὶ ταῦτ' ἐλεγχον ἀεὶ τε ἀπειρηκῶς ἐγὼ τυγχάνω καὶ δὴ καὶ τὰ νῦν.

ΘΕΑΙ. εἶπες.

ΞΕ. φοβοῦμαι δὴ τὰ εἰρημένα, μὴ ποτε διὰ ταῦτά σοι μανικὸς εἶναι δόξῃ παρὰ πόδα μεταβαλὼν ἐμαυτὸν ἄνω καὶ κάτω. σὴν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν τὸν λόγον ἐπιθησόμεθα, ἐάνπερ ἐλέγχωμεν.

ΘΕΑΙ. ὡς τοῖνυν ἔμοιγε μηδαμῇ δόξων μὴδὲν πλημμελεῖν, ἂν ἐπὶ τὸν ἐλεγχον τοῦτον καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἴης, θαρρῶν ἴθι τούτου γε ἔνεκα.

ΞΕ. φέρε δή, τίνα ἀρχὴν τις ἂν ὄρξαιτο παρακινδυνευτικοῦ λόγου; δοκῶ μὲν γὰρ τήνδ', ὧ παῖ, τὴν ὁδὸν ἀναγκαιοτάτην ἡμῖν εἶναι τρέπεσθαι.

ΘΕΑΙ. ποίαν δή;

ΞΕ. τὰ δοκοῦντα νῦν ἐναργῶς ἔχειν ἐπισκέφασθαι πρῶτον μὴ πη τεταραγμένοι μὲν ὦμεν περὶ ταῦτα, ῥαδίως δ' ἀλλήλοις ὁμολογῶμεν ὡς εὐκρινῶς ἔχοντες.

ΘΕΑΙ. λέγε σαφέστερον ὃ λέγεις.

ΞΕ. εὐκόλως μοι δοκεῖ Παρμενίδης ἡμῖν διειλέχθαι καὶ πᾶς ὅστις πῶποτε ἐπὶ κρίσιν ὥρμησε τοῦ τὰ ὄντα διορίσασθαι πόσα τε καὶ ποῖά ἐστιν.

ΘΕΑΙ. πῆ;

ΞΕ. μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεται μοι διηγεῖσθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίοτε αὐτῶν ἅττα πη, τοτὲ δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται· δύο δὲ ἕτερος εἰπὼν, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ἢ θερμὸν καὶ ψυχρόν, συνοικίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι· τὸ δὲ παρ' ἡμῖν Ἑλεατικὸν ἔθνος, ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἐνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδες δὲ καὶ Σικελαὶ τινες

ὑστερον Μοῦσαι συνενόησαν ὅτι συμπλέkein ἀσφαλέςτατον ἀμφότερα καὶ λέγειν ὡς τὸ ὄν πολλά τε καὶ ἓν ἐστιν, ἔχθρα δὲ καὶ φιλία συνέχεται.

ΞΕ. διαφερόμενον γὰρ αἰεὶ συμφέρεται, φασὶν αἱ συντονώτεραι τῶν Μουσῶν · αἱ δὲ μαλακώτεραι τὸ μὲν αἰεὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐχάλασαν, ἐν μέρει δὲ τοτὲ μὲν ἓν εἶναί φασι τὸ πᾶν καὶ φίλον ὑπ’ ἀφροδίτης, τοτὲ δὲ πολλὰ καὶ πολέμιον αὐτὸ αὐτῷ διὰ νεϊκός τι. ταῦτα δὲ πάντα εἰ μὲν ἄληθώς τις ἢ μὴ τούτων εἴρηκε, χαλεπὸν καὶ πλημμελὲς οὕτω μεγάλα κλεινοῖς καὶ παλαιοῖς ἀνδράσιν ἐπιτιμαῖν · ἐκεῖνο δὲ ἀνεπίφθονον ἀποφύνασθαι—

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ὅτι λίαν τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγώρησαν · οὐδὲν γὰρ φροντίσαντες εἴτ’ ἐπακολουθοῦμεν αὐτοῖς λέγουσιν εἴτε ἀπολείπομεθα, περαίνουσι τὸ σφέτερον αὐτῶν ἕκαστοι.

ΘΕΑΙ. πῶς λέγεις;

ΞΕ. ὅταν τις αὐτῶν φθέγγηται λέγων ὡς ἔστιν ἢ γέγονεν ἢ γίγνεται πολλὰ ἢ ἓν ἢ δύο, καὶ θερμὸν αὖ ψυχρῷ συγκεραννύμενον, ἄλλοθι πη διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑποτιθείς, τούτων, ὧς Θεαίτητε, ἐκάστοτε σύ τι πρὸς θεῶν συνίης ὅτι λέγουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, τοῦτό τε τὸ νῦν ἀπορούμενον ὁπότε τις εἴποι, τὸ μὴ ὄν, ἀκριβῶς ὥμην συνιέναι. νῦν δὲ ὁρᾷς ἵν’ ἐσμέν αὐτοῦ πέρι τῆς ἀπορίας.

ΘΕΑΙ. ὁρῶ.

ΞΕ. τάχα τοίνυν ἴσως οὐχ ἥττον κατὰ τὸ ὄν ταῦτόν τοῦτο πάθος εἰληφότες ἐν τῇ ψυχῇ περὶ μὲν τοῦτο εὐπορεῖν φαμεν καὶ μακθάνειν ὁπότεν τις αὐτὸ φθέγγηται, περὶ δὲ θάτερον οὐ, πρὸς ἀμφότερα ὁμοίως ἔχοντες.

ΘΕΑΙ. ἴσως.

ΞΕ. καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ τῶν προειρημένων ἡμῖν ταῦτόν τοῦτο εἰρήσθω.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τῶν μὲν τοίνυν πολλῶν πέρι καὶ μετὰ τοῦτο σκεψόμεθ’, ἂν δόξη, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου τε καὶ ἀρχηγοῦ πρώτου νῦν σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. τίνος δὴ λέγεις; ἢ δῆλον ὅτι τὸ ὄν φῆς πρῶτον δεῖν διερευνησασθαι τί ποθ’ οἱ λέγοντες αὐτὸ δηλοῦν ἡγοῦνται;

ΞΕ. κατὰ πόδα γε, ὧς Θεαίτητε, ὑπέλαβες. λέγω γὰρ δὴ ταῦτη δεῖν ποιεῖσθαι τὴν μέθοδον ἡμᾶς, οἷον αὐτῶν παρόντων ἀναπυνθανομένους ὧδε · “φέρε, ὅποσοι θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ τινε δύο τοιοῦτω τὰ πάντ’ εἶναί φατε, τί ποτε ἄρα τοῦτ’ ἐπ’ ἀμφοῖν φθέγγεσθε, λέγοντες ἅμφω καὶ ἐκάτερον εἶναι; τί τὸ εἶναι τοῦτο ὑπολάβωμεν ὑμῶν; πότερον τρίτον παρὰ τὰ δύο ἐκεῖνα, καὶ τρία τὸ πᾶν ἄλλὰ μὴ δύο ἔτι καθ’ ὑμᾶς τιθῶμεν; οὐ γάρ που τοῖν γε δυοῖν καλοῦντες θάτερον ὄν ἀμφότερα ὁμοίως εἶναι λέγετε · σχεδὸν γὰρ ἂν ἀμφοτέρως ἓν, ἀλλ’ οὐ δύο εἴτην.”

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ λέγεις.

ΞΕ. “ἀλλ’ ἄρά γε τὰ ἅμφω βούλεσθε καλεῖν ὄν;”

ΘΕΑΙ. ἴσως.

ΞΕ. “ἀλλ’, ὦ φίλοι,” φήσομεν, “κἂν οὕτω τὰ δύο λέγοιτ’ ἂν σαφέστατα ἔν.”

ΘΕΑΙ. ὀρθότατα εἴρηκας.

ΞΕ. “ἐπειδὴ τοίνυν ἡμεῖς ἠπορήκαμεν, ὑμεῖς αὐτὰ ἡμῖν ἐμφανίζετε ἱκανῶς, τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὁπόταν ὃν φθέγγησθε. δῆλον γὰρ ὡς ὑμεῖς μὲν ταῦτα πάλοι γινώσκετε, ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ μὲν ᾧόμεθα, νῦν δ’ ἠπορήκαμεν. διδάσκετε οὖν πρῶτον τοῦτ’ αὐτὸ ἡμᾶς, ἵνα μὴ δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ’ ὑμῶν, τὸ δὲ τούτου γίγνηται πᾶν τούναντίον.” ταῦτα δὴ λέγοντές τε καὶ ἀξιοῦντες παρὰ τε τούτων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσοι πλεῖον ἑνὸς λέγουσι τὸ πᾶν εἶναι, μὲν, ὦ παῖ, τὶ πλημμελήσομεν;

ΘΕΑΙ. ἥμιστά γε.

ΞΕ. τί δέ; παρὰ τῶν ἐν τὸ πᾶν λεγόντων ἄρ’ οὐ πευστέον εἰς δύναμιν τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθων. “ἐν πού φατε μόνον εἶναι;” — “φαμὲν γάρ,” φήσουσιν. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. “τί δέ; ὃν καλεῖτέ τι;”

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. “πότερον ὅπερ ἔν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι δυοῖν ὀνόμασιν, ἢ πῶς;”

ΘΕΑΙ. τίς οὖν αὐτοῖς ἢ μετὰ τοῦτ’, ὦ ξέने, ἀποκρισῖς;

ΞΕ. δῆλον, ὦ Θεαίτητε, ὅτι τῷ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὑποθεμένῳ πρὸς τὸ νῦν ἐρωτηθὲν καὶ πρὸς ἄλλο δὲ ὅτιοῦν οὐ πάντων ῥᾶστον ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. τό τε δύο ὀνόματα ὁμολογεῖν εἶναι μηδὲν θέμενον πλὴν ἐν καταγέλαστον που.

ΘΕΑΙ. πῶς δ’ οὐ;

ΞΕ. καὶ τὸ παράπαν γε ἀποδέχεσθαί του λέγοντος ὡς ἔστιν ὄνομά τι, λόγον οὐκ ἂν ἔχον.

ΘΕΑΙ. πῆ;

ΞΕ. τιθεῖς τε τοῦνομα τοῦ πράγματος ἕτερον δύο λέγει πού τινε.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν ἂν ταυτόν γε αὐτῷ τιθῇ τοῦνομα, ἢ μηδενὸς ὄνομα ἀναγκασθήσεται λέγειν, εἰ δέ τις αὐτὸ φήσει, συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλου δὲ οὐδενὸς ὄν.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. καὶ τὸ ἐν γε, ἑνὸς ὄνομα ὃν καὶ τοῦ ὀνόματος αὖ τὸ ἐν ὄν.

ΘΕΑΙ. ἀνάγκη.

ΞΕ. τί δέ; τὸ ὅλον ἕτερον τοῦ ὄντος ἐνὸς ἢ ταὐτὸν φήσουσι τούτῳ;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ φήσουσί τε καὶ φασίν;

ΞΕ. εἰ τοίνυν ὅλον ἐστίν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει, “πάντοθεν ἐ-
ὐκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ, μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ · τὸ γὰρ
οὔτε τι μείζονοῦτε τι βαιότερον πελέναι χρεόν ἐστι τῇ ἢ τῇ,” *Parmenides*
Fr. 8.43 τοιοῦτόν γε ὃν τὸ ὄν μέσον τε καὶ ἔσχατα ἔχει, ταῦτα δὲ ἔχον
πᾶσα ἀνάγκη μέρη ἔχειν · ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τό γε μεμερισμένον πάθος μὲν τοῦ ἐνὸς ἔχειν ἐπὶ τοῖς
μέρεσι πᾶσιν οὐδὲν ἀποκωλύει, καὶ ταύτῃ δὴ πᾶν τε ὄν καὶ ὅλον ἐν εἶναι.

ΘΕΑΙ. τί δ’ οὐ;

ΞΕ. τὸ δὲ πεπονθὸς ταῦτα ἄρ’ οὐκ ἀδύνατον αὐτό γε τὸ ἐν αὐτὸ εἶναι;

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. ἀμερὲς δῆπου δεῖ παντελῶς τό γε ἀληθῶς ἐν κατὰ τὸν ὀρθὸν
λόγον εἰρησθαι.

ΘΕΑΙ. δεῖ γὰρ οὖν.

ΞΕ. τὸ δέ γε τοιοῦτον ἐκ πολλῶν μερῶν ὃν οὐ συμφωνήσει τῷ ἔλεγε
λόγῳ.

ΘΕΑΙ. μανθάνω.

ΞΕ. πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὄν τοῦ ἐνὸς οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ
ὅλον, ἢ παντάπασιν μὴ λέγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. χαλεπὴν προβέβληκας αἵρεσιν.

ΞΕ. ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. πεπονθὸς τε γὰρ τὸ ὄν ἐν εἶναι πῶς
οὐ ταὐτὸν ὃν τῷ ἐνὶ φανεῖται, καὶ πλέονα δὴ τὰ πάντα ἐνὸς ἔσται.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐάν γε τὸ ὄν ἢ μὴ ὅλον διὰ τὸ πεπονθέναι τὸ ὑπ’ ἐκείνου
πάθος, ἢ δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον, ἐνδεὲς τὸ ὄν ἑαυτοῦ συμβαίνει.

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἑαυτοῦ στερόμενον οὐκ ὄν ἔσται
τὸ ὄν.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. καὶ ἐνός γε αὖ πλείω τὰ πάντα γίγνεται, τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ
ὅλου χωρὶς ἰδίαν ἑκατέρου φύσιν εἰληφότος.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. μὴ ὄντος δέ γε τὸ παράπαν τοῦ ὅλου, ταῦτά τε ταῦτα ὑπάρχει τῷ
ὄντι, καὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι μὴδ’ ἂν γενέσθαι ποτὲ ὄν.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. τὸ γενόμενον αἰεὶ γέγονεν ὅλον · ὥστε οὔτε οὐσίαν οὔτε γένεσιν
ὥς οὔσαν δεῖ προσαγορεύειν τὸ ἐν-ἢ τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὔσι μὴ τιθέντα.

ΘΕΑΙ. παντάπασιν ἔοικε ταῦθ’ οὕτως ἔχειν.

ΞΕ. καὶ μὴν οὐδ’ ὅποσονοῦν τι δεῖ τὸ μὴ ὅλον εἶναι · ποσόν τι γὰρ

ὄν, ὁπόσον ἂν ᾗ, τοσοῦτον ὅλον ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ γε.

ΞΕ. καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία ἀπεράντους ἀπορίας ἕκαστον εἰληφὸς φανείτα τῷ τὸ ὄν εἶτε δύο τινε εἶτε ἐν μόνον εἶναι λέγοντι.

ΘΕΑΙ. δηλοῖ σχεδὸν καὶ τὰ νῦν ὑποφαίνοντα · συνάπτεται γὰρ ἕτερον ἐξ ἄλλου, μείζω καὶ χαλεπωτέραν φέρον περὶ τῶν ἔμπροσθεν αἰεὶ ῥηθέντων πλάνην.

ΞΕ. τοὺς μὲν τοίνυν διακριβολογουμένους ὄντος τε πέρι καὶ μή, πάντας μὲν οὐ διεληλύθαμεν, ὅμως δὲ ἱκανῶς ἐχέτω · τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας αὖ θεατέον, ἵν' ἐκ πάντων ἴδωμεν ὅτι τὸ ὄν τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν εὐπορώτερον εἰπεῖν ὅτι ποτ' ἔστιν.

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν πορεύεσθαι χρὴ καὶ ἐπὶ τούτους.

ΞΕ. καὶ μὴν ἔοικέ γε ἐν αὐτοῖς ὅσον γιγαντομαχία τις εἶναι διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἔλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρυὺς περιλαμβάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων δισχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφὴν τινα, ταῦτόν σῶμα καὶ οὐσίαν ὀριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἴ τις τι φήσῃ μὴ σῶμα ἔχον εἶναι, καταφρονοῦντες τὸ παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν.

ΘΕΑΙ. ἦ δεινοὺς εἴρηκας ἄνδρας · ἥδη γὰρ καὶ ἐγὼ τούτων συχνοῖς προσέτυχον.

ΞΕ. τοιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦντες μάλα εὐλαβῶς ἄνωθεν ἐξ ἀοράτου ποθὲν ἀμύνονται, νοητὰ ἅπα καὶ ἀσώματα εἶδη βιαζόμενοι τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν εἶναι · τὰ δὲ ἐκείνων σώματα καὶ τὴν λεγομένην ὑπ' αὐτῶν ἀλήθειαν κατὰ σμικρὰ διαθραύοντες ἐν τοῖς λόγοις γένεσιν ἀντ' οὐσίας φερομένην τινὰ προσαγορεύουσιν. ἐν μέσῳ δὲ περὶ ταῦτα ἅπλετος ἀμφοτέρων μάχη τις, ὧ Θεαίτητε, αἰεὶ συνέστηκεν.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ.

ΞΕ. παρ' ἀμφοῖν τοίνυν τοῖν γενοῖν κατὰ μέρος λάβωμεν λόγον ὑπὲρ ἧς τίθενται τῆς οὐσίας.

ΘΕΑΙ. πῶς οὖν δὴ ληψόμεθα;

ΞΕ. παρὰ μὲν τῶν ἐν εἵδεσιν αὐτὴν τιθεμένων ῥᾶον, ἡμερώτεροι γὰρ · παρὰ δὲ τῶν εἰς σῶμα πάντα ἐλκόντων βίᾳ χαλεπωτέρον, ἴσως δὲ καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. ἀλλ' ὧδέ μοι δεῖν δοκεῖ περὶ αὐτῶν δρᾶν.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. μάλιστα μὲν, εἴ πη δυνατόν ᾗν, ἔργῳ βελτίους αὐτοὺς ποιεῖν · εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγχωρεῖ, λόγῳ ποιῶμεν, ὑποτιθέμενοι νομιμώτερον αὐτοὺς ἢ νῦν ἐθέλοντας ἂν ἀποκρίνασθαι. τὸ γὰρ ὁμολογηθὲν παρὰ βελτιόνων που κυριώτερον ἢ τὸ παρὰ χειρόνων · ἡμεῖς δὲ οὐ τούτων φροντίζομεν, ἀλλὰ

τάληθές ζητοῦμεν.

ΘΕΑΙ. ὀρθότατα.

ΞΕ. κέλευε δὴ τοὺς βελτίους γεγονότας ἀποκρίνασθαί σοι, καὶ τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε.

ΘΕΑΙ. ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. λεγόντων δὴ θνητὸν ζῶον εἶ φασιν εἶναί τι.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τοῦτο δὲ οὐ σῶμα ἔμψυχον ὁμολογοῦσιν;

ΘΕΑΙ. πάνυ γε.

ΞΕ. τιθέντες τι τῶν ὄντων ψυχὴν;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τί δέ; ψυχὴν οὐ τὴν μὲν δικαίαν, τὴν δὲ ἄδικὸν φασιν εἶναι, καὶ τὴν μὲν φρόνιμον, τὴν δὲ ἄφρονα;

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. ἀλλ' οὐ δικαιοσύνης ἔξει καὶ παρουσίᾳ τοιαύτην αὐτῶν ἐκάστην γίνεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν;

ΘΕΑΙ. ναί, καὶ ταῦτα σύμφασιν.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τό γε δυνατόν τω παραγίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι πάντως εἶναί τι φήσουσιν.

ΘΕΑΙ. φασὶ μὲν οὖν.

ΞΕ. οὔσης οὖν δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ δὴ καὶ ψυχῆς ἐν ἧ ταῦτα ἐγγίγνεται, πότερον ὁρατὸν καὶ ἀπτὸν εἶναί φασί τι αὐτῶν ἢ πάντα ἀόρατα;

ΘΕΑΙ. σχεδὸν οὐδὲν τούτων γε ὁρατόν.

ΞΕ. τί δὲ τῶν τοιούτων; μὲν σῶμά τι λέγουσιν ἴσχειν;

ΘΕΑΙ. τοῦτο οὐκέτι κατὰ ταῦτ' ἀποκρίνονται πᾶν, ἀλλὰ τὴν μὲν ψυχὴν αὐτὴν δοκεῖν σφίσι σῶμά τι κεκτῆσθαι, φρόνησιν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ὧν ἠρώτηκας, αἰσχύνονται τὸ τολμᾶν ἢ μηδὲν τῶν ὄντων αὐτὰ ὁμολογεῖν ἢ πάντ' εἶναι σώματα δισχυρίζεσθαι.

ΞΕ. σαφῶς γὰρ ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, βελτίους γεγονότας ἄνδρες · ἐπεὶ τούτων οὐδ' ἂν ἐν ἐπαισχυνθεῖεν οἱ γε αὐτῶν σπαρτοὶ τε καὶ αὐτόχθονες, ἀλλὰ διατείνοντ' ἂν πᾶν ὃ μὴ δυνατοὶ ταῖς χερσὶ συμπίεζιν εἰσίν, ὥς ἄρα τοῦτο οὐδὲν τὸ παράπαν ἐστίν.

ΘΕΑΙ. σχεδὸν οἷα διανοοῦνται λέγεις.

ΞΕ. πάλιν τοίνυν ἀνερωτῶμεν αὐτούς · εἰ γάρ τι καὶ σμικρὸν ἐθέλουσι τῶν ὄντων συγχωρεῖν ἀσώματον, ἐξαρκεῖ. τὸ γὰρ ἐπὶ τε τούτοις ἅμα καὶ ἐπ' ἐκείνοις ὅσα ἔχει σῶμα συμφυὲς γεγονός, εἰς ὃ βλέποντες ἀμφοτέρω εἶναι λέγουσι, τοῦτο αὐτοῖς ῥητέον. τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν · εἰ δὴ τι τοιοῦτον πεπόνθασι, σκόπει, προτεινομένων ἡμῶν, ἅρ' ἐθέλοιεν ἂν δέχεσθαι καὶ ὁμολογεῖν τοιόνδ' εἶναι τὸ ὄν.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον δὴ; λέγε, καὶ τάχα εἰσόμεθα.

ΞΕ. λέγω δὴ τὸ καὶ ὁποιοῦν τινα κεκτημένον δύναμιν εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὅτιοῦν πεφυκὸς εἴτ' εἰς τὸ παθεῖν καὶ σμικρότατον ὑπὸ τοῦ φαυλοτάτου, καὶ εἰ μόνον εἰς ἅπαξ, πᾶν τοῦτο ὄντως εἶναι · τίθεται γὰρ ὅρον ἠρῖξεν τὰ ὄντα ὡς ἔστιν οὐκ ἄλλο τι πλὴν δύναμεις.

ΘΕΑΙ. ἀλλ' ἐπεὶ περ αὐτοὶ γε οὐκ ἔχουσιν ἐν τῷ παρόντι τούτου βέλτιον λέγειν, δέχονται τοῦτο.

ΞΕ. καλῶς · ἴσως γὰρ ἂν εἰς ὕστερον ἡμῖν τε καὶ τούτοις ἕτερον ἂν φανείη. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοῦτο ἡμῖν ἐνταῦθα μενέτω συνομολογηθέν.

ΘΕΑΙ. μένει.

ΞΕ. πρὸς δὴ τοὺς ἐτέρους ἴωμεν, τοὺς τῶν εἰδῶν φίλους · σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερμήνευε.

ΘΕΑΙ. ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν χωρὶς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ σώματι μὲν ἡμᾶς γενέσει δι' αἰσθήσεως κοινωνεῖν, διὰ λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν, ἣν αἰεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχειν φατέ, γένεσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως.

ΘΕΑΙ. φαμέν γὰρ οὖν.

ΞΕ. τὸ δὲ δὴ κοινωνεῖν, ὧ πάντων ἄριστοι, τί τοῦθ' ὑμᾶς ἐπ' ἀμφοῖν λέγειν φῶμεν; ἄρ' οὐ τὸ νυνδὴ παρ' ἡμῶν ῥηθέν;

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. πάθημα ἢ ποίημα ἐκ δυνάμεως τινος ἀπὸ τῶν πρὸς ἄλληλα συνιόντων γιγνόμενον. τάχ' οὖν, ὧ Θεαίτητε, αὐτῶν τὴν πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν σὺ μὲν οὐ κατακούεις, ἐγὼ δὲ ἴσως διὰ συνήθειαν.

ΘΕΑΙ. τί ν' οὖν δὴ λέγουσι λόγον;

ΞΕ. οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν τὸ νυνδὴ ῥηθὲν πρὸς τοὺς γηγενεῖς οὐσίας πέρι.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ἱκανὸν ἔθεμεν ὅρον που τῶν ὄντων, ὅταν τῷ παρῇ ἢ τοῦ πάσχειν ἢ δρᾶν καὶ πρὸς τὸ σμικρότατον δύναμεις;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. πρὸς δὴ ταῦτα τότε λέγουσιν, ὅτι γενέσει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τὴν δύναμιν ἀρμόττειν φασίν.

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν λέγουσί τι;

ΞΕ. πρὸς ὃ γε λεκτέον ἡμῖν ὅτι δεόμεθα παρ' αὐτῶν ἔτι πυθέσθαι σαφέστερον εἰ προσομολογοῦσι τὴν μὲν ψυχὴν γινώσκειν, τὴν δ' οὐσίαν γινώσκεσθαι.

ΘΕΑΙ. φασὶ μὴν τοῦτό γε.

ΞΕ. τί δέ; τὸ γινώσκειν ἢ τὸ γινώσκεσθαί φατε ποίημα ἢ πάθος

ἢ ἀμφοτέρων; ἢ τὸ μὲν πάθημα, τὸ δὲ θάτερον; ἢ παντάπασι οὐδέτερον οὐδετέρου τούτων μεταλαμβάνειν;

ΘΕΑΙ. δῆλον ὡς οὐδέτερον οὐδετέρου · τάναντία γὰρ ἂν τοῖς ἔμπροσθεν λέγοιεν.

ΞΕ. μανθάνω · τόδε γε, ὡς τὸ γινώσκειν εἴπερ ἔσται ποιεῖν τι, τὸ γινωσκόμενον ἀναγκαῖον αὖ συμβαίνει πάσχειν. τὴν οὐσίαν δὲ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γινωσσκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως, καθ' ὅσον γινώσκεται, κατὰ τοσοῦτον κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν, ὃ δὴ φαμεν οὐκ ἂν γενέσθαι περὶ τὸ ἡρεμοῦν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. τί δὲ πρὸς Διός; ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἢ ῥαδίως πεισθησόμεθα τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι, μηδὲ ζῆν αὐτὸ μηδὲ φρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἅγιον, νοῦν οὐκ ἔχον, ἀκίνητον ἐστὸς εἶναι;

ΘΕΑΙ. δεινὸν μεντᾶν, ὦ ξέने, λόγον συγχωροῖμεν.

ΞΕ. ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν, ζωὴν δὲ μὴ φῶμεν;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς;

ΞΕ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφοτέρα ἐνόντ' αὐτῷ λέγομεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτά;

ΘΕΑΙ. καὶ τίν' ἂν ἕτερον ἔχοι τρόπον;

ΞΕ. ἀλλὰ δῆτα νοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν ἔχειν, ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἔμψυχον ὃν ἐστάναι;

ΘΕΑΙ. πάντα ἔμοιγε ἄλογα ταῦτ' εἶναι φαίνεται.

ΞΕ. καὶ τὸ κινούμενον δὴ καὶ κίνησιν συγχωρητέον ὡς ὄντα.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. συμβαίνει δ' οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἀκινήτων τε ὄντων νοῦν μηδενὶ περὶ μηδενὸς εἶναι μηδαμοῦ.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐὰν αὖ φερόμενα καὶ κινούμενα πάντ' εἶναι συγχωρῶμεν, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ταῦτόν τοῦτο ἐκ τῶν ὄντων ἐξαιρήσομεν.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. τὸ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὸ αὐτὸ δοκεῖ σοι χωρὶς στάσεως γενέσθαι ποτ' ἄν;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς.

ΞΕ. τί δ'; ἄνευ τούτων νοῦν καθορᾶς ὄντα ἢ γενόμενον ἂν καὶ ὁποιοῦν;

ΘΕΑΙ. ἥχιστα.

ΞΕ. καὶ μὴν πρὸς γε τοῦτον παντὶ λόγῳ μαχετέον, ὃς ἂν ἐπιστήμην ἢ φρόνησιν ἢ νοῦν ἀφανίζων ἰσχυρίζεται περὶ τινος ὀπηροῦν.

ΘΕΑΙ. σφόδρα γε.

ΞΕ. τῷ δὴ φιλοσόφῳ καὶ ταῦτα μάλιστα τιμῶντι πᾶσα, ὡς ἔοικεν, ἀνά-

γκη διὰ ταῦτα μήτε τῶν ἐν ἧ καὶ τὰ πολλὰ εἶδη λεγόντων τὸ πᾶν ἐστηκὸς ἀποδέχεσθαι, τῶν τε αὖ πανταχῇ τὸ ὄν κινούντων μηδὲ τὸ παράπαν ἀκούειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχὴν, ὅσα ἀκίνητα καὶ κεκίνημένα, τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν συναμφοτέρα λέγειν.

ΘΕΑΙ. ἀληθέστατα.

ΞΕ. τί οὖν; ἄρ' οὐκ ἐπεικῶς ἤδη φαινόμεθα περιειληφέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. βαβαὶ μέντ' ἂν ἄρα, ὦ Θεαίτητε, ὥς μοι δοκοῦμεν νῦν αὐτοῦ γνῶσεσθαι πέρι τὴν ἀπορίαν τῆς σχέψεως.

ΘΕΑΙ. πῶς αὖ καὶ τί τοῦτ' εἴρηκας;

ΞΕ. ὦ μακάριε, οὐκ ἐννοεῖς ὅτι νῦν ἐσμεν ἐν ἀγνοίᾳ τῇ πλείστη περὶ αὐτοῦ, φαινόμεθα δέ τι λέγειν ἡμῖν αὐτοῖς;

ΘΕΑΙ. ἐμοὶ γοῦν · ὅπῃ δ' αὖ λελήθαμεν οὕτως ἔχοντες, οὐ πάνυ συνήμι.

ΞΕ. σκόπει δὴ σαφέστερον εἰ τὰ νῦν συνομολογοῦντες δικαίως ἂν ἐπερωτηεῖμεν ἅπερ αὐτοὶ τότε ἠρωτῶμεν τοὺς λέγοντας εἶναι τὸ πᾶν θερμὸν καὶ ψυχρόν.

ΘΕΑΙ. ποῖα; ὑπόμνησόν με.

ΞΕ. πάνυ μὲν οὖν · καὶ πειράσομαί γε δρᾶν τοῦτο ἐρωτῶν σὲ καθάπερ ἐκείνους τότε, ἵνα ἅμα τι καὶ προῖωμεν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. εἴεν δὴ, κίνησιν καὶ στάσιν ἄρ' οὐκ ἐναντιώτατα λέγεις ἀλλήλοις;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. καὶ μὴν εἶναί γε ὁμοίως φῆς ἀμφοτέρα αὐτὰ καὶ ἐκάτερον;

ΘΕΑΙ. φημί γὰρ οὖν.

ΞΕ. ἄρα κινεῖσθαι λέγων ἀμφοτέρα καὶ ἐκάτερον, ὅταν εἶναι συγχωρῆς;

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς.

ΞΕ. ἀλλ' ἐστάναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμφοτέρα εἶναι;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς;

ΞΕ. τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ ὄν ἐν τῇ ψυχῇ τιθεῖς, ὥς ὑπ' ἐκείνου τὴν τε στάσιν καὶ τὴν κίνησιν περιεχομένην, συλλαβῶν καὶ ἀπιδῶν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς οὐσίας κοινωνίαν, οὕτως εἶναι προσεῖπας ἀμφοτέρα;

ΘΕΑΙ. κινδυνεύομεν ὥς ἀληθῶς τρίτον ἀπομαντεύεσθαι τι τὸ ὄν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν εἶναι λέγωμεν.

ΞΕ. οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ἐστὶ συναμφοτέρον τὸ ὄν ἀλλ' ἕτερον δὴ τι τούτων.

ΘΕΑΙ. ἔοικεν.

ΞΕ. κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἄρα τὸ ὄν οὔτε ἔστηκεν οὔτε κινεῖται.

ΘΕΑΙ. σχεδόν.

ΞΕ. ποῖ δὴ χρὴ τὴν διάνοιαν ἔτι τρέπειν τὸν βουλόμενον ἐναργές τι περὶ αὐτοῦ παρ' ἑαυτῷ βεβαιώσασθαι;

ΘΕΑΙ. ποῖ γάρ;

ΞΕ. οἶμαι μὲν οὐδαμῶς ἔτι ῥάδιον. εἰ γάρ τι μὴ κινεῖται, πῶς οὐχ ἔστηκεν; ἢ τὸ μηδαμῶς ἐστὸς πῶς οὐκ αὖ κινεῖται; τὸ δὲ ὃν ἡμῖν νῦν ἐκτὸς τούτων ἀμφοτέρων ἀναπέφονται. ἢ δυνατόν οὖν τοῦτο;

ΘΕΑΙ. πάντων μὲν οὖν ἀδυνατώτατον.

ΞΕ. τόδε τοίνυν μνησθῆναι δίκαιον ἐπὶ τούτοις.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ὅτι τοῦ μὴ ὄντος ἐρωτηθέντες τοῦνομα ἐφ' ὅτι ποτὲ δεῖ φέρειν, πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ. μέμνησαι;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. μὲν οὖν ἐν ἐλάττονί τινι νῦν ἐσμεν ἀπορίᾳ περὶ τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. ἐμοὶ μὲν, ὦ ξέने, εἰ δυνατόν εἰπεῖν, ἐν πλείονι φαινόμεθα.

ΞΕ. τοῦτο μὲν τοίνυν ἐνταῦθα κείσθω διηπορημένον · ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἴσου τό τε ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν ἀπορίας μετειλήφατον, νῦν ἐλπίς ἤδη καθάπερ ἂν αὐτῶν θάτερον εἴτε ἀμυδρότερον εἴτε σαφέστερον ἀναφαίνεται, καὶ θάτερον οὕτως ἀναφαίνεσθαι · καὶ ἐὰν αὖ μῆδέτερον ἰδεῖν δυνάμεθα, τὸν γοῦν λόγον ὅπηπερ ἂν οἴοι τε ὤμεν εὐπρεπέστατα διωσόμεθα οὕτως ἀμφοῖν ἅμα.

ΘΕΑΙ. καλῶς.

ΞΕ. λέγωμεν δὴ καθ' ὄντινά ποτε τρόπον πολλοῖς ὀνόμασι ταῦτόν τοῦτο ἐκάστοτε προσαγορεύομεν.

ΘΕΑΙ. οἷον δὴ τί; παράδειγμα εἰπέ.

ΞΕ. λέγομεν ἄνθρωπον δήπου πόλλ' ἅττα ἐπονομάζοντες, τά τε χρώματα ἐπιφέροντες αὐτῷ καὶ τὰ σχήματα καὶ μεγέθη καὶ κακίας καὶ ἀρετάς, ἐν οἷς πᾶσι καὶ ἑτέροις μυρίοις οὐ μόνον ἄνθρωπον αὐτὸν εἶναι φαμεν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἕτερα ἄπειρα, καὶ τᾶλλα δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐν ἑκαστῷ ὑποθέμενοι πάλιν αὐτὸ πολλὰ καὶ πολλοῖς ὀνόμασι λέγομεν.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ λέγεις.

ΞΕ. ὅθεν γε οἶμαι τοῖς τε νέοις καὶ τῶν γερόντων τοῖς ὁψιμαθέσι θοῖνῃν παρεσκευάκαμεν · εὐθύς γὰρ ἀντιλαβέσθαι παντὶ πρόχειρον ὡς ἀδύνατον τά τε πολλὰ ἐν καὶ τὸ ἐν πολλὰ εἶναι, καὶ δήπου χαίρουσιν οὐκ ἐῶντες ἀγαθὸν λέγειν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθόν, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄνθρωπον. ἐντυγχάνεις γάρ, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἐγῶμαι, πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδαχόσιν, ἐνίοτε πρεσβυτέροις ἀνθρώποις, καὶ ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως τὰ τοιαῦτα τεθαυμαχόσι, καὶ δὴ τι καὶ πάσσοφον οἰομένοις τοῦτο αὐτὸ ἀνημυρῆναι.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. ἴνα τοίνυν πρὸς ἅπαντας ἡμῖν ὁ λόγος ἦ τοὺς πάποτε περὶ οὐσίας καὶ ὅτιοῦν διαλεχθέντας, ἔστω καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους,

ὅσοις ἔμπροσθεν διειλέγμεθα, τὰ νῦν ὥς ἐν ἐρωτήσῃ λεχθησόμενα.

ΘΕΑΙ. τὰ ποῖα δῆ;

ΞΕ. πότερον μήτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προσάπτωμεν μήτε ἄλλο ἄλλῳ μηδὲν μηδενί, ἀλλ' ὥς ἄμεικτα ὄντα καὶ ἀδύνατον μεταλαμβάνειν ἀλλήλων οὕτως αὐτὰ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν λόγοις τιθώμεν; ἢ πάντα εἰς ταῦτόν συναγάγωμεν ὥς δυνατὰ ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλοις; ἢ τὰ μέν, τὰ δὲ μή; τούτων, ὦ Θεαίτητε, τί ποτ' ἂν αὐτοὺς προαιρεῖσθαι φήσομεν;

ΘΕΑΙ. ἐγὼ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἔχω πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι.

ΞΕ. τί οὖν οὐ καθ' ἐν ἀποκρινόμενος ἐφ' ἐκάστου τὰ συμβαίνοντα ἐσκέψω;

ΘΕΑΙ. καλῶς λέγεις.

ΞΕ. καὶ τιθώμεν γε αὐτοὺς λέγειν, εἰ βούλει, πρῶτον μηδενὶ μηδὲν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν. οὐκοῦν κινήσεις τε καὶ στάσεις οὐδαμῇ μεθέξετον οὐσίας;

ΘΕΑΙ. οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. τί δέ; ἔσται πότερον αὐτῶν οὐσίας μὴ προσκοινωνοῦν;

ΘΕΑΙ. οὐκ ἔσται.

ΞΕ. ταχὺ δὴ ταύτῃ γε τῇ συνομολογίᾳ πάντα ἀνάστατα γέγονεν, ὥς ἔοικεν, ἅμα τε τῶν τὸ πᾶν κινούντων καὶ τῶν ὥς ἐν ἰσtάντων καὶ ὅσοι κατ' εἶδη τὰ ὄντα κατὰ ταῦτὰ ὡσαύτως ἔχοντα εἶναι φασιν αἰεὶ· πάντες γὰρ οὗτοι τό γε εἶναι προσάπτουσιν, οἱ μὲν ὄντως κινεῖσθαι λέγοντες, οἱ δὲ ὄντως ἐστηκότ' εἶναι.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. καὶ μὴν καὶ ὅσοι τοτὲ μὲν συντιθέασιν τὰ πάντα, τοτὲ δὲ διαιροῦσιν, εἴτε εἰς ἐν καὶ ἐξ ἑνὸς ἅπειρα εἴτε εἰς πέρας ἔχοντα στοιχεῖα διαιροῦμενοι καὶ ἐκ τούτων συντιθέντες, ὁμοίως μὲν ἔαν ἐν μέρει τοῦτο τιθῶσι γιγνώμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ἔαν αἰεὶ, κατὰ πάντα ταῦτα λέγοιεν ἂν οὐδέν, εἴπερ μηδεμία ἔστι σύμμιξις.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. ἔτι τοίνυν ἂν αὐτοὶ πάντων καταγελαστότατα μετίοιεν τὸν λόγον οἱ μηδὲν ἑῶντες κοινωνία παθήματος ἑτέρου θάτερον προσαγορεύειν.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. τῷ τε “εἶναι” που περὶ πάντα ἀναγκάζονται χρῆσθαι καὶ τῷ “χωρὶς” καὶ τῷ “τῶν ἄλλων” καὶ τῷ “καθ' αὐτὸ” καὶ μυρίοις ἑτέροις, ὧν ἀκρατεῖς ὄντες εἴργεσθαι καὶ μὴ συνάπτειν ἐν τοῖς λόγοις οὐκ ἄλλων δέονται τῶν ἐξελεγξόντων, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οἴκοθεν τὸν πολέμιον καὶ ἐναντιωσόμενον ἔχοντες, ἐντὸς ὑποφθεγγόμενον ὥσπερ τὸν ἄτοπον Εὐρυκλέα περιφέροντες αἰεὶ πορεύονται.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ λέγεις ὁμοίον τε καὶ ἀληθές.

ΞΕ. τί δ', ἂν πάντα ἀλλήλοις ἐῷμεν δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας;

ΘΕΑΙ. τοῦτο μὲν οἷός τε καὶ γὰρ διαλύειν.

ΞΕ. πῶς;

ΘΕΑΙ. ὅτι κίνησίς τε αὕτη παντάπασιν ἴσται· ἂν καὶ στάσις αὖ πάλιν αὕτη κινῶιτο, εἵπερ ἐπιγιγνοίσθην ἐπ' ἀλλήλοις.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γέ που ταῖς μεγίσταις ἀνάγκαις ἀδύνατον, κίνησίν τε ἴστασθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπόν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν ἔν γε τι τούτων ἀναγκαῖον, ἢ πάντα ἢ μηδὲν ἢ τὰ μὲν ἐθέλειν, τὰ δὲ μὴ συμμείγνυσθαι.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. καὶ μὴν τά γε δύο ἀδύνατον ηὔρέθη.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. πᾶς ἄρα ὁ βουλόμενος ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι τὸ λοιπὸν τῶν τριῶν θήσει.

ΘΕΑΙ. κοιμῶν μὲν οὖν.

ΞΕ. ὅτε δὴ τὰ μὲν ἐθέλει τοῦτο δρᾶν, τὰ δ' οὐ, σχεδὸν οἷον τὰ γράμματα πεπονθότ' ἂν εἴη. καὶ γὰρ ἐκείνων τὰ μὲν ἀναρμοστέϊ που πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ συναρμόττει.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τὰ δέ γε φωνήεντα διαφερόντως τῶν ἄλλων οἷον δεσμός διὰ πάντων κεχώρηκεν, ὥστε ἄνευ τινὸς αὐτῶν ἀδύνατον ἁρμόττειν καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον ἐτέρῳ.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα γε.

ΞΕ. πᾶς οὖν οἶδεν ὅποια ὅποιοις δυνατὰ κοινωνεῖν, ἢ τέχνης δεῖ τῷ μέλλοντι δρᾶν ἱκανῶς αὐτό;

ΘΕΑΙ. τέχνης.

ΞΕ. ποίας;

ΘΕΑΙ. τῆς γραμματικῆς.

ΞΕ. τί δέ; περὶ τοὺς τῶν ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγους ἄρ' οὐχ οὕτως; ὁ μὲν τοὺς συγκεραννυμένους τε καὶ μὴ τέχνην ἔχων γιγνώσκειν μουσικός, ὁ δὲ μὴ συνιεῖς ἄμουσος;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. καὶ κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνῶν τοιαῦτα εὐρήσομεν ἕτερα.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ ταῦτ' αἰετῶς ἔχειν ὠμολογήκαμεν, ἄρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς ἀναγκαῖον διὰ τῶν λόγων πορεύεσθαι τὸν ὀρθῶς μέλλοντα δείξειν ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τῶν γενῶν καὶ ποῖα ἄλληλα οὐ δέχεται; καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνέχοντ' ἅττ' αὐτ' ἐστίν, ὥστε συμμείγνυσθαι δυνατὰ εἶναι, καὶ πάλιν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν, εἰ

δι' ὅλων ἕτερα τῆς διαιρέσεως αἷτια;

ΘΕΑΙ. πῶς γάρ οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ σχεδόν γε ἴσως τῆς μεγίστης;

ΞΕ. τίν' οὖν αὖ ἦν προσερούμεν, ὦ Θεαίτητε, ταύτην; ἢ πρὸς Διὸς ἐλάβομεν εἰς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐμπεσόντες ἐπιστήμην, καὶ κινδυνεύομεν ζητοῦντες τὸν σοφιστὴν πρότερον ἀνηυρηκέναι τὸν φιλόσοφον;

ΘΕΑΙ. πῶς λέγεις;

ΞΕ. τὸ κατὰ γένῃ διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταυτὸν εἶδος ἕτερον ἡγήσασθαι μήτε ἕτερον δὲ ταυτὸν μὴν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶναι;

ΘΕΑΙ. ναί, φήσομεν.

ΞΕ. οὐκοῦν ὃ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν μίαν ιδέαν διὰ πολλῶν, ἐνὸς ἐκάστου κειμένου χωρὶς, πάντῃ διατεταμένην ἱκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἐτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας, καὶ μίαν αὖ δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἐνὶ συνημμένην, καὶ πολλὰς χωρὶς πάντῃ διωρισμένας · τοῦτο δ' ἔστιν, ἥ τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπη μή, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλω δώσεις, ὥς ἐγῶμαι, πλὴν τῷ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι.

ΘΕΑΙ. πῶς γάρ ἂν ἄλλω δοίῃ τις;

ΞΕ. τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον ἐν τοιούτῳ τινὶ τόπῳ καὶ νῦν καὶ ἔπειτα ἀνευρήσομεν ἐὰν ζητῶμεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἣ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τούτου.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. ὁ μὲν ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητα, τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς, διὰ τὸ σκοτεινὸν τοῦ τόπου κατανοῆσαι χαλεπὸς · ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. ἔοικεν.

ΞΕ. ὁ δέ γε φιλόσοφος, τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν προσκείμενος ιδέα, διὰ τὸ λαμπρὸν αὖ τῆς χώρας οὐδαμῶς εὐπετὴς ὀφθῆναι · τὰ γὰρ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὅμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα.

ΘΕΑΙ. καὶ ταῦτα εἰκὸς οὐχ ἥττον ἐκείνων οὕτως ἔχειν.

ΞΕ. οὐκοῦν περὶ μὲν τούτου καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον, ἂν ἔτι βουλομένοις ἡμῖν ἢ · περὶ δὲ τοῦ σοφιστοῦ που δῆλον ὥς οὐκ ἀνετέον πρὶν ἂν ἱκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα.

ΘΕΑΙ. καλῶς εἶπες.

ΞΕ. ὅτ' οὖν δὴ τὰ μὲν ἡμῖν τῶν γενῶν ὠμολόγηται κοινωνεῖν ἐθέλγειν ἀλλήλοις, τὰ δὲ μή, καὶ τὰ μὲν ἐπ' ὀλίγον, τὰ δ' ἐπὶ πολλά, τὰ δὲ καὶ διὰ πάντων οὐδὲν καλύειν τοῖς πᾶσι κεκοινωνηκέναι, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο συνεπισπώμεθα τῷ λόγῳ τῇδε σκοποῦντες, μὴ περὶ πάντων τῶν εἰδῶν, ἵνα μὴ ταραττώμεθα ἐν πολλοῖς, ἀλλὰ προελόμενοι τῶν μεγίστων λεγομένων ἅττα, πρῶτον μὲν ποῖα ἕκαστά ἐστιν, ἔπειτα κοινωνίας ἀλλήλων πῶς ἔχει

δυνάμεως, ἵνα τό τε ὄν καὶ μὴ ὄν εἰ μὴ πάση σαφηνεῖα δυνάμεθα λαβεῖν, ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα περὶ αὐτῶν, καθ' ὅσον ὁ τρόπος ἐνδέχεται τῆς νῦν σκέψεως, ἐὰν ἄρα ἡμῖν πῃ παρεικάθῃ τὸ μὴ ὄν λέγουσιν ὡς ἔστιν ὄντως μὴ ὄν ἀθρώοις ἀπαλλάττειν.

ΘΕΑΙ. οὐκοῦν χρεή.

ΞΕ. μέγιστα μὴν τῶν γενῶν ἃ νυνδὴ διῆμμεν τό τε ὄν αὐτὸ καὶ στάσις καὶ κίνησις.

ΘΕΑΙ. πολὺ γε.

ΞΕ. καὶ μὴν τῷ γε δύο φαμέν αὐτοῖν ἀμείκτω πρὸς ἀλλήλῳ.

ΘΕΑΙ. σφόδρα γε.

ΞΕ. τὸ δέ γε ὄν μεικτὸν ἀμφοῖν · ἐστὸν γὰρ ἄμφω που.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τρία δὴ γίγνεται ταῦτα.

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἕτερόν ἐστιν, αὐτὸ δ' ἑαυτῷ ταῦτόν.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. τί ποτ' αὖ νῦν οὕτως εἰρήκαμεν τό τε ταῦτόν καὶ θάτερον; πότερα δύο γένη τινὲ αὐτῷ, τῶν μὲν τριῶν ἄλλῳ, συμμειγνυμένῳ μὴν ἐκείνοις ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ, καὶ περὶ πέντε ἄλλ' οὐ περὶ τριῶν ὡς ὄντων αὐτῶν σκεπτέον, ἥ τό τε ταῦτόν τοῦτο καὶ θάτερον ὡς ἐκείνων τι προσαγορεύοντες λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς;

ΘΕΑΙ. ἴσως.

ΞΕ. ἀλλ' οὐ τι μὴν κίνησις γε καὶ στάσις οὐθ' ἕτερον οὐτε ταῦτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. ὅτι περ ἂν κοινῇ προσείπωμεν κίνησιν καὶ στάσιν, τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἷόν τε εἶναι.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. κίνησις τε στήσεται καὶ στάσις αὖ κινήθησεται · περὶ γὰρ ἀμφοτέρω θάτερον ὅποτερονοῦν γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὖ θάτερον ἐπὶ τοῦναντίον τῆς αὐτοῦ φύσεως, ἅτε μετασχὸν τοῦ ἐναντίου.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ γε.

ΞΕ. μετέχετον μὴν ἄμφω ταῦτοῦ καὶ θατέρου.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. μὴ τοίνυν λέγωμεν κίνησιν γ' εἶναι ταῦτόν ἢ θάτερον, μηδ' αὖ στάσιν.

ΘΕΑΙ. μὴ γάρ.

ΞΕ. ἀλλ' ἄρα τὸ ὄν καὶ τὸ ταῦτόν ὡς ἓν τι διανοητέον ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. ἴσως.

ΞΕ. ἀλλ' εἰ τὸ ὄν καὶ τὸ ταῦτόν μηδὲν διάφορον σημαίνετον, κίνησιν αὖ

πάλιν καὶ στάσιν ἀμφοτέρα εἶναι λέγοντες ἀμφοτέρα οὕτως αὐτὰ ταυτὸν ὡς ὄντα προσερούμεν.

ΘΕΑΙ. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον.

ΞΕ. ἀδύνατον ἄρα ταυτὸν καὶ τὸ ὄν ἐν εἶναι.

ΘΕΑΙ. σχεδόν.

ΞΕ. τέταρτον δὴ πρὸς τοῖς τρισὶν εἶδες τὸ ταυτὸν τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. τί δέ; τὸ θάτερον ἄρα ἡμῖν λεκτέον πέμπτον; ἢ τοῦτο καὶ τὸ ὄν ὡς δὴ ἄττα ὀνόματα ἐφ' ἐνὶ γένει διανοεῖσθαι δεῖ;

ΘΕΑΙ. τάχ' ἄν.

ΞΕ. ἀλλ' οἴμαι σε συγχωρεῖν τῶν ὄντων τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ πρὸς ἄλλα ἀεὶ λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. τί δ' οὐ;

ΞΕ. τὸ δέ γ' ἕτερον ἀεὶ πρὸς ἕτερον · ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. οὐκ ἄν, εἴ γε τὸ ὄν καὶ τὸ θάτερον μὴ ἀάμπολυ διεφερέτην · ἀλλ' εἴπερ θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἶδοῖν ὥσπερ τὸ ὄν, ἦν ἄν ποτέ τι καὶ τῶν ἐτέρων ἕτερον οὐ πρὸς ἕτερον · νῦν δὲ ἀτεχνῶς ἡμῖν ὅτιπερ ἄν ἕτερον ἦ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἐτέρου τοῦτο ὅπερ ἐστὶν εἶναι.

ΘΕΑΙ. λέγεις καθάπερ ἔχει.

ΞΕ. πέμπτον δὴ τὴν θατέρου φύσιν λεκτέον ἐν τοῖς εἶδες οὔσαν, ἐν οἷς προαιρούμεθα.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ διὰ πάντων γε αὐτὴν αὐτῶν φήσομεν εἶναι διεληλυθυῖαν · ἐν ἕκαστον γὰρ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων οὐ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μετέχειν τῆς ιδέας τῆς θατέρου.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. ὣδε δὴ λέγωμεν ἐπὶ τῶν πέντε καθ' ἐν ἀναλαμβάνοντες.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. πρῶτον μὲν κίνησιν, ὡς ἔστι παντάπασιν ἕτερον στάσεως. ἢ πῶς λέγομεν;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. οὐ στάσις ἄρ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. οὐδαμῶς.

ΞΕ. ἔστι δέ γε διὰ τὸ μετέχειν τοῦ ὄντος.

ΘΕΑΙ. ἔστιν.

ΞΕ. αὐθις δὴ πάλιν ἡ κίνησις ἕτερον ταυτοῦ ἐστίν.

ΘΕΑΙ. σχεδόν.

ΞΕ. οὐ ταυτὸν ἄρα ἐστίν.

ΘΕΑΙ. οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταυτὸν διὰ τὸ μετέχειν αὐτὸ πάντ' αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα.

ΞΕ. τὴν κίνησιν δὴ ταῦτόν τ' εἶναι καὶ μὴ ταῦτόν ὁμολογητέον καὶ οὐ δυσχερατέον. οὐ γὰρ ὅταν εἴπωμεν αὐτὴν ταῦτόν καὶ μὴ ταῦτόν, ὁμοίως εἰρήκαμεν, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ταῦτόν, διὰ τὴν μέθεξιν ταῦτοῦ πρὸς ἐαυτὴν οὕτω λέγομεν, ὅταν δὲ μὴ ταῦτόν, διὰ τὴν κοινωνίαν αὐθαιτέρου, δι' ἣν ἀποχωριζομένη ταῦτοῦ γέγονεν οὐκ ἐκείνο ἀλλ' ἕτερον, ὥστε ὁρθῶς αὐτὴ λέγεται πάλιν οὐ ταῦτόν.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ εἴ πῃ μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στάσεως, οὐδὲν ἂν ἄτοπον ἦν στάσιμον αὐτὴν προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. ὁρθότατά γε, εἴπερ τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μείγνυσθαι, τὰ δὲ μὴ.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐπὶ γε τὴν τούτου πρότερον ἀπόδειξιν ἢ τῶν νῦν ἀφικόμεθα, ἐλέγχοντες ὥς ἔστι κατὰ φύσιν αὕτη.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. λέγωμεν δὴ πάλιν · ἡ κίνησίς ἐστιν ἕτερον τοῦ ἐτέρου, καθάπερ ταῦτοῦ τε ἦν ἄλλο καὶ τῆς στάσεως;

ΘΕΑΙ. ἀναγκαῖον.

ΞΕ. οὐχ ἕτερον ἄρ' ἐστὶ πῃ καὶ ἕτερον κατὰ τὸν νυνδὴ λόγον.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ.

ΞΕ. τί οὖν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο; ἄρ' αὐτῶν μὲν τριῶν ἕτερον αὐτὴν φήσομεν εἶναι, τοῦ δὲ τετάρτου μὴ φῶμεν, ὁμολογήσαντες αὐτὰ εἶναι πέντε, περὶ ὧν καὶ ἐν οἷς προυθέμεθα σκοπεῖν;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς; ἀδύνατον γὰρ συγχωρεῖν ἐλάττω τὸν ἀριθμὸν τοῦ νυνδὴ φανέντος.

ΞΕ. ἀδεῶς ἄρα τὴν κίνησιν ἕτερον εἶναι τοῦ ὄντος διαμαχόμενοι λέγωμεν;

ΘΕΑΙ. ἀδεέστατα μὲν οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν δὴ σαφῶς ἡ κίνησις ὄντως οὐκ ὄν ἐστι καὶ ὄν, ἐπεὶ περ τοῦ ὄντος μετέχει;

ΘΕΑΙ. σαφέστατά γε.

ΞΕ. ἔστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ ὄν ἐπὶ τε κινήσεως εἶναι καὶ κατὰ πάντα τὰ γένη · κατὰ πάντα γὰρ ἡ θατέρου φύσις ἕτερον ἀπεργαζομένη τοῦ ὄντος ἕκαστον οὐκ ὄν ποιεῖ, καὶ σύμπαντα δὴ κατὰ ταῦτά οὕτως οὐκ ὄντα ὁρθῶς ἐροῦμεν, καὶ πάλιν, ὅτι μετέχει τοῦ ὄντος, εἶναί τε καὶ ὄντα.

ΘΕΑΙ. κινδυνεύει.

ΞΕ. περὶ ἕκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν πολὺ μὲν ἐστὶ τὸ ὄν, ἅπειρον δὲ πλήθει τὸ μὴ ὄν.

ΘΕΑΙ. ἔοικεν.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ τὸ ὄν αὐτὸ τῶν ἄλλων ἕτερον εἶναι λεκτέον.

ΘΕΑΙ. ἀνάγκη.

ΞΕ. καὶ τὸ ὄν ἄρ' ἡμῖν, ὅσαπέρ ἐστι τὰ ἄλλα, κατὰ τοσαῦτα οὐκ ἔστιν · ἐκεῖνα γὰρ οὐκ ὄν ἐν μὲν αὐτό ἐστιν, ἀπέραντα δὲ τὸν ἀριθμὸν τᾶλλα οὐκ ἔστιν αὖ.

ΘΕΑΙ. σχεδὸν οὕτως.

ΞΕ. οὐκοῦν δὴ καὶ ταῦτα οὐ δυσχεραντέον, ἐπείπερ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἢ τῶν γενῶν φύσις. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ, πείσας ἡμῶν τοὺς ἔμπροσθεν λόγους οὕτω πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. δικαιοτάτα εἴρηκας.

ΞΕ. ἴδωμεν δὴ καὶ τόδε.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ὁπόταν τὸ μὴ ὄν λέγωμεν, ὥς ἔοικεν, οὐκ ἐναντίον τι λέγομεν τοῦ ὄντος ἀλλ' ἕτερον μόνον.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. οἷον ὅταν εἴπωμέν τι μὴ μέγα, τότε μᾶλλον τί σοι φαινόμεθα τὸ σμικρὸν ἢ τὸ ἴσον δηλοῦν τῷ ῥήματι;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς;

ΞΕ. οὐκ ἄρ', ἐναντίον ὅταν ἀπόφασις λέγῃται σημαίνειν, συγχωρησόμεθα, τοσοῦτον δὲ μόνον, ὅτι τῶν ἄλλων τί μηνύει τὸ μὴ καὶ τὸ οὐ προτιθέμενα τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων, μᾶλλον δὲ τῶν πραγμάτων περὶ ἅτ' ὄν κέῃται τὰ ἐπιφθεγγόμενα ὕστερον τῆς ἀποφάσεως ὀνόματα.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὔν.

ΞΕ. τόδε δὲ διανοηθῶμεν, εἰ καὶ σοὶ συνδοκεῖ.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ἡ θατέρου μοι φύσις φαίνεται κατακεκερματῖσθαι καθάπερ ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. μία μὲν ἐστὶ που καὶ ἐκείνη, τὸ δ' ἐπὶ τῷ γιγνόμενον μέρος αὐτῆς ἕκαστον ἀφορισθὲν ἐπωνυμίαν ἴσχει τινὰ ἐαυτῆς ἰδίαν · διὸ πολλὰ τέχνηαι τ' εἰσὶ λεγόμεναι καὶ ἐπιστήμαι.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὔν.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὔσης ταυτὸν πέπονθε τοῦτο.

ΘΕΑΙ. τάχ' ἂν · ἀλλ' ὅπῃ δὴ λέγωμεν;

ΞΕ. ἔστι τῷ καλῷ τι θατέρου μόριον ἀντιτιθέμενον;

ΘΕΑΙ. ἔστιν.

ΞΕ. τοῦτ' οὔν ἀνώνυμον ἐροῦμεν ἢ τιν' ἔχον ἐπωνυμίαν;

ΘΕΑΙ. ἔχον · ὁ γὰρ μὴ καλὸν ἐκάστοτε φθεγγόμεθα, τοῦτο οὐκ ἄλλου τινὸς ἕτερόν ἐστιν ἢ τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως.

ΞΕ. ἴθι νυν τόδε μοι λέγε.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ἄλλο τι τῶν ὄντων τινὸς ἐνὸς γένους ἀφορισθὲν καὶ πρὸς τι τῶν

όντων αὖ πάλιν ἀντιτεθέν οὕτω συμβέβηκεν εἶναι τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. ὄντος δὴ πρὸς ὃν ἀντίθεσις, ὥς ἔοικ', εἶναι τις συμβαίνει τὸ μὴ καλόν.

ΘΕΑΙ. ὀρθότατα.

ΞΕ. τί οὖν; κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἄρα μᾶλλον μὲν τὸ καλὸν ἡμῖν ἔστι τῶν ὄντων, ἦττον δὲ τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. ὁμοίως ἄρα τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μέγα αὐτὸ εἶναι λεκτέον;

ΘΕΑΙ. ὁμοίως.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ δίκαιον τῷ δικαίῳ κατὰ ταῦτα θετέον πρὸς τὸ μηδέν τι μᾶλλον εἶναι θάτερον θατέρου;

ΘΕΑΙ. τί μήν;

ΞΕ. καὶ τᾶλλα δὴ ταύτη λέξομεν, ἐπείπερ ἡ θατέρου φύσις ἐφάνη τῶν ὄντων οὕσα, ἐκείνης δὲ οὕσης ἀνάγκη δὴ καὶ τὰ μόρια αὐτῆς μηδενὸς ἦττον ὄντα τιθέναι.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. οὐκοῦν, ὥς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου μορίου φύσεως καὶ τῆς τοῦ ὄντος πρὸς ἄλληλα ἀντικειμένων ἀντίθεσις οὐδὲν ἦττον, εἰ θέμις εἰπεῖν, αὐτοῦ τοῦ ὄντος οὐσία ἐστίν, οὐκ ἐναντίον ἐκείνῳ σημαίνουσα ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ἕτερον ἐκείνου.

ΘΕΑΙ. σαφέστατά γε.

ΞΕ. τίν' οὖν αὐτὴν προσείπωμεν;

ΘΕΑΙ. δῆλον ὅτι τὸ μὴ ὄν, ὃ διὰ τὸν σοφιστὴν ἐζητοῦμεν, αὐτό ἐστι τοῦτο.

ΞΕ. πότερον οὖν, ὥσπερ εἶπες, ἔστιν οὐδενὸς τῶν ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον, καὶ δεῖ θαρροῦντα ἤδη λέγειν ὅτι τὸ μὴ ὄν βεβαίως ἐστὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἔχον, ὥσπερ τὸ μέγα ἦν μέγα καὶ τὸ καλὸν ἦν καλὸν καὶ τὸ μὴ μέγα μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλὸν μὴ καλόν, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ ὄν κατὰ ταῦτόν ἦν τε καὶ ἔστι μὴ ὄν, ἐνάριθμον τῶν πολλῶν ὄντων εἶδος ἔν; ἢ τίνα ἔτι πρὸς αὐτό, ὧ Θεαίτητε, ἀπιστίαν ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. οὐδεμίαν.

ΞΕ. οἶσθ' οὖν ὅτι Παρμενίδῃ μακροτέρως τῆς ἀπορρήσεως ἠπιστήκαμεν;

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. πλεῖον ἢ 'κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν, ἡμεῖς εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες ἀπεδείξαμεν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. ὅτι ὁ μὲν πού φησιν—“οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαμῇ, εἶναι μὴ ἐόντα, ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.” *Parmenides 7.1*

ΘΕΑΙ. λέγει γὰρ οὖν οὕτως.

ΞΕ. ἡμεῖς δέ γε οὐ μόνον τὰ μὴ ὄντα ὡς ἔστιν ἀπεδείξαμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ὃ τυγχάνει ὄν τοῦ μὴ ὄντος ἀπεφηνάμεθα · τὴν γὰρ θατέρου φύσιν ἀποδείξαντες οὕσάν τε καὶ κατακεκρυσσμένην ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα, τὸ πρὸς τὸ ὄν ἕκαστον μῶριον αὐτῆς ἀντιτιθέμενον ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν ὡς αὐτὸ τοῦτο ἔστιν ὄντως τὸ μὴ ὄν.

ΘΕΑΙ. καὶ παντάπασί γε, ὦ ξέने, ἀληθέστατά μοι δοκοῦμεν εἰρηκέναι.

ΞΕ. μὴ τοῖνυν ἡμᾶς εἶπῃ τις ὅτι τοῦναντίον τοῦ ὄντος τὸ μὴ ὄν ἀποφαινόμενοι τολμῶμεν λέγειν ὡς ἔστιν. ἡμεῖς γὰρ περὶ μὲν ἐναντίου τινὸς αὐτῷ χαίρειν πάλαι λέγομεν, εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ, λόγον ἔχον ἢ καὶ παντάπασιν ἄλογον · ὃ δὲ νῦν εἰρήκαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἢ πεισάτω τις ὡς οὐ καλῶς λέγομεν ἐλέγξας, ἢ μέχρι περ ἂν ἀδυνατῇ, λεκτέον καὶ ἐκεῖνῳ καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι συμμεῖγνυται τε ἀλλήλοις τὰ γένη καὶ τό τε ὄν καὶ θάτερον διὰ πάντων καὶ δι' ἀλλήλων διεληλυθότε τὸ μὲν ἕτερον μετασχὼν τοῦ ὄντος ἔστι μὲν διὰ ταύτην τὴν μέθεξιν, οὐ μὴν ἐκεῖνό γε οὐ μετέσχευ ἀλλ' ἕτερον, ἕτερον δὲ τοῦ ὄντος ὄν ἔστι σαφέστατα ἐξ ἀνάγκης εἶναι μὴ ὄν · τὸ δὲ ὄν αὖ θατέρου μετεληφὸς ἕτερον τῶν ἄλλων ἂν εἴη γενῶν, ἕτερον δ' ἐκεῖνων ἀπάντων ὄν οὐκ ἔστιν ἕκαστον αὐτῶν οὐδὲ σύμπαντα τὰ ἄλλα πλὴν αὐτό, ὥστε τὸ ὄν ἀναμφισβητήτως αὖ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὐκ ἔστι, καὶ ἅλλα δὴ καθ' ἕκαστον οὕτω καὶ σύμπαντα πολλαχῇ μὲν ἔστι, πολλαχῇ δ' οὐκ ἔστιν.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ.

ΞΕ. καὶ ταύταις δὴ ταῖς ἐναντιώσεσιν εἴτε ἀπιστεῖ τις, σκεπτέον αὐτῷ καὶ λεκτέον βέλτιόν τι τῶν νῦν εἰρημένων · εἴτε ὥς τι χαλεπὸν κατανενοηκῶς χαίρει τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα τοτὲ δ' ἐπὶ θάτερα τοὺς λόγους ἔλκων, οὐκ ἄξια πολλῆς σπουδῆς ἐσπούδακεν, ὡς οἱ νῦν λόγοι φασί. τοῦτο μὲν γὰρ οὔτε τι κομψὸν οὔτε χαλεπὸν εὑρεῖν, ἐκεῖνο δ' ἤδη καὶ χαλεπὸν ἅμα καὶ καλόν.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. ὃ καὶ πρόσθεν εἴρηται, τὸ ταῦτα ἐάσαντα ὡς δυνατὰ τοῖς λεγόμενοις οἷόν τ' εἶναι καθ' ἕκαστον ἐλέγχοντα ἐπακολουθεῖν, ὅταν τέ τις ἕτερον ὄν πῃ ταῦτόν εἶναι φῇ καὶ ὅταν ταῦτόν ὄν ἕτερον, ἐκεῖνη καὶ κατ' ἐκεῖνο ὃ φησι τούτων πεπονθέναι πότερον. τὸ δὲ ταῦτόν ἕτερον ἀποφαίνειν ἅμῃ γέ πῃ καὶ τὸ θάτερον ταῦτόν καὶ τὸ μέγα σμικρὸν καὶ τὸ ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω τᾶναντία αἰετὶ προφέροντα ἐν τοῖς λόγοις, οὔτε τις ἐλεγχος οὗτος ἀληθινὸς ἄρτι τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δηλὸς νεογενῆς ὢν.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. καὶ γὰρ, ὦγαθέ, τό γε πᾶν ἀπὸ παντὸς ἐπιχειρεῖν ἀποχωρίζειν ἄλλως τε οὐκ ἐμμελὲς καὶ δὴ καὶ παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. τελεωτάτη πάντων λόγων ἐστὶν ἀφάνισις τὸ διαλύειν ἕκαστον ἀπὸ πάντων · διὰ γὰρ τὴν ἀλλήλων τῶν εἰδῶν συμπλοκὴν ὁ λόγος γέγονεν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ.

ΞΕ. σκοπεῖ τοίνυν ὥς ἐν καιρῷ νυνδὴ τοῖς τοιούτοις διεμαχόμεθα καὶ προσηναγκάζομεν ἑἶν ἕτερον ἐτέρῳ μείγνυσθαι.

ΘΕΑΙ. πρὸς δὴ τί;

ΞΕ. πρὸς τὸ τὸν λόγον ἡμῖν τῶν ὄντων ἔν τι γενῶν εἶναι. τοῦτου γὰρ στερηθέντες, τὸ μὲν μέγιστον, φιλοσοφίας ἂν στερηθεῖμεν · ἔτι δ' ἐν τῷ παρόντι δεῖ λόγον ἡμᾶς διομολογήσασθαι τί ποτ' ἔστιν, εἰ δὲ ἀφηρέθημεν αὐτὸ μὴδ' εἶναι τὸ παράπαν, οὐδὲν ἂν ἔτι που λέγειν οἴοι τ' ἤμεν. ἀφηρέθημεν δ' ἂν, εἰ συνεχωρήσαμεν μηδεμίαν εἶναι μεῖζιν μηδενὶ πρὸς μηδέν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς τοῦτό γε · λόγον δὲ δι' ὅτι νῦν διομολογητέον οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. ἀλλ' ἴσως τῇδ' ἐπόμενος ῥᾷστ' ἂν μάθοις.

ΘΕΑΙ. πῃ;

ΞΕ. τὸ μὲν δὴ μὴ ὄν ἡμῖν ἔν τι τῶν ἄλλων γένος ὄν ἀνεφάνη, κατὰ πάντα τὰ ὄντα διεσπαρμένον.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο σκεπτέον εἰ δόξη τε καὶ λόγῳ μείγνυται.

ΘΕΑΙ. τί δῆ;

ΞΕ. μὴ μειγνυμένου μὲν αὐτοῦ τούτοις ἀναγκαῖον ἀληθῆ πάντ' εἶναι, μειγνυμένου δὲ δόξα τε ψευδῆς γίγνεται καὶ λόγος · τὸ γὰρ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν ἢ λέγειν, τοῦτ' ἔστι που τὸ ψεῦδος ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγοις γιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. ὄντος δέ γε ψεύδους ἔστιν ἀπάτη.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ μὴν ἀπάτης οὔσης εἰδώλων τε καὶ εἰκόνων ἤδη καὶ φαντασίας πάντα ἀνάγκη μεστὰ εἶναι.

ΘΕΑΙ. πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. τὸν δέ γε σοφιστὴν ἔφαμεν ἐν τούτῳ που τῷ τόπῳ καταπεφευγῆναι μὲν, ἔξαρνον δὲ γεγονέναι τὸ παράπαν μὴδ' εἶναι ψεῦδος · τὸ γὰρ μὴ ὄν οὔτε διανοεῖσθαι τίνα οὔτε λέγειν · οὐσίας γὰρ οὐδὲν οὐδαμῇ τὸ μὴ ὄν μετέχειν.

ΘΕΑΙ. ἦν ταῦτα.

ΞΕ. νῦν δέ γε τοῦτο μὲν ἐφάνη μετέχον τοῦ ὄντος, ὥστε ταύτῃ μὲν ἴσως οὐκ ἂν μάχοιτο ἔτι · τάχα δ' ἂν φαίη τῶν εἰδῶν τὰ μὲν μετέχειν τοῦ μὴ ὄντος, τὰ δ' οὐ, καὶ λόγον δὴ καὶ δόξαν εἶναι τῶν οὐ μετεχόντων, ὥστε τὴν εἰδωλοποικὴν καὶ φανταστικὴν, ἐν ᾗ φαμεν αὐτὸν εἶναι, διαμάχοιτ'

ἂν πάλιν ὡς παντάπασιν οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ δόξα καὶ λόγος οὐ κοινωνεῖ τοῦ μὴ ὄντος · ψευδὸς γὰρ τὸ παράπαν οὐκ εἶναι ταύτης μὴ συνισταμένης τῆς κοινωνίας.

ΞΕ. διὰ ταῦτ' οὖν λόγον πρῶτον καὶ δόξαν καὶ φαντασίαν διερευνητέον ὅτι ποτ' ἔστιν, ἵνα φανέντων καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ μὴ ὄντι κατιδωμεν, κατιδόντες δὲ τὸ ψευδὸς ὃν ἀποδείξωμεν, ἀποδείξαντες δὲ τὸν σοφιστὴν εἰς αὐτὸ ἐνδῆσωμεν, εἴπερ ἔνοχος ἔστιν, ἥ καὶ ἀπολύσαντες ἐν ἄλλῳ γένει ζητῶμεν.

ΘΕΑΙ. κοιμῶν δέ γε, ὧς ζένη, ἔοικεν ἀληθὲς εἶναι τὸ περὶ τὸν σοφιστὴν κατ' ἀρχὰς λεχθέν, ὅτι δυσσῆρευτον εἶη τὸ γένος. φαίνεται γὰρ οὖν προβλημάτων γέμειν, ὧν ἐπειδὴν τι προβάλῃ, τοῦτο πρότερον ἀναγκαῖον διαμάχεσθαι πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἐκείνον ἀφικέσθαι. νῦν γὰρ μόγις μὲν τὸ μὴ ὄν ὡς οὐκ ἔστι προβληθὲν διεπεράσαμεν, ἕτερον δὲ προβέβληται, καὶ δεῖ δὴ ψευδὸς ὡς ἔστι καὶ περὶ λόγον καὶ περὶ δόξαν ἀποδείξαι, καὶ μετὰ τοῦτο ἴσως ἕτερον, καὶ ἔτ' ἄλλο μετ' ἐκεῖνο · καὶ πέρας, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν φανήσεται ποτε.

ΞΕ. θαρρεῖν, ὦ Θεαίτητε, χρὴ τὸν καὶ σμικρόν τι δυνάμενον εἰς τὸ πρόσθεν αἰεὶ προϊέναι. τί γὰρ ὃ γ' ἀθυμῶν ἐν τοῦτοις δράσειεν ἂν ἐν ἄλλοις, ἢ μηδὲν ἐν ἐκείνοις ἀνύτων ἢ καὶ πάλιν εἰς τοῦπισθεν ἀπωσθείς; σχολῇ που, τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ὃ γε τοιοῦτος ἂν ποτε ἔλοι πόλιν. νῦν δ' ἐπεὶ, ὠγαθέ, τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ἡρημένον ἂν εἶη, τὰ δ' ἄλλα ἤδη ῥᾶ καὶ σμικρότερα.

ΘΕΑΙ. καλῶς εἶπες.

ΞΕ. λόγον δὴ πρῶτον καὶ δόξαν, καθάπερ ἐρρήθη νυνδὴ, λάβωμεν, ἵνα ἐναργέστερον ἀπολογισώμεθα πότερον αὐτῶν ἅπτεται τὸ μὴ ὄν ἢ παντάπασιν ἀληθὴ μὲν ἔστιν ἀμφοτέρω ταῦτα, ψευδὸς δὲ οὐδέποτε οὐδέτερον.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. φέρε δὴ, καθάπερ περὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐλέγομεν, περὶ τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡσαύτως ἐπισκεψώμεθα. φαίνεται γὰρ πῇ ταύτῃ τὸ νῦν ζητούμενον.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον οὖν δὴ περὶ τῶν ὀνομάτων ὑπακουστέον;

ΞΕ. εἴτε πάντα ἀλλήλοις συναρμόττει εἴτε μηδέν, εἴτε τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δὲ μή.

ΘΕΑΙ. δῆλον τοῦτό γε, ὅτι τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δ' οὐ.

ΞΕ. τὸ τοιόνδε λέγεις ἴσως, ὅτι τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγόμενα καὶ δηλοῦντά τι συναρμόττει, τὰ δὲ τῇ συνεχείᾳ μηδὲν σημαίνοντα ἀναρμοστεῖ.

ΘΕΑΙ. πῶς τί τοῦτ' εἶπας;

ΞΕ. ὅπερ ᾤηθην ὑπολαβόντα σε προσομολογεῖν. ἔστι γὰρ ἡμῖν που τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλωμάτων διττὸν γένος.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. τὸ μὲν ὀνόματα, τὸ δὲ ῥήματα κληθέν.

ΘΕΑΙ. εἰπὲ ἐκάτερον.

ΞΕ. τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὃν δῆλωμα ῥῆμά που λέγομεν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ δέ γ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκείνας πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν ἐξ ὀνομάτων μὲν μόνων συνεχῶς λεγομένων οὐκ ἔστι ποτὲ λόγος, οὐδ' αὖ ῥημάτων χωρὶς ὀνομάτων λεχθέντων.

ΘΕΑΙ. ταῦτ' οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. δῆλον γὰρ ὡς πρὸς ἕτερόν τι βλέπων ἄρτι συνωμολόγεις · ἐπεὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐβουλόμην εἰπεῖν, ὅτι συνεχῶς ὧδε λεγόμενα ταῦτα οὐκ ἔστι λόγος.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. οἶον “βαδίζει” “τρέχει” “καθεύδει,” καὶ τᾶλλα ὅσα πράξεις σημαίνει ῥήματα, καὶν πάντα τις ἐφεξῆς αὐτ' εἴπη, λόγον οὐδέν τι μᾶλλον ἀπεργάζεται.

ΘΕΑΙ. πῶς γάρ;

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ πάλιν ὅταν λέγηται “λέων” “ἔλαφος” “ἵππος,” ὅσα τε ὀνόματα τῶν τὰς πράξεις αὐτῶν πραττόντων ὀνομάσθῃ, καὶ κατὰ ταύτην δὴ τὴν συνέχειαν οὐδεὶς πω συνέστη λόγος · οὐδεμίαν γὰρ οὔτε οὕτως οὔτ' ἐκείνως πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος δηλοῖ τὰ φωνηθέντα, πρὶν ἢ τις τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κεράσῃ. τότε δ' ἡρμοσέν τε καὶ λόγος ἐγένετο εὐθύς ἢ πρώτη συμπλοκή, σχεδὸν τῶν λόγων ὁ πρῶτός τε καὶ σμικρότατος.

ΘΕΑΙ. πῶς ἄρ' ὧδε λέγεις;

ΞΕ. ὅταν εἴπη τις · “ἄνθρωπος μανθάνει,” λόγον εἶναι φῆς τοῦτον ἐλάχιστόν τε καὶ πρῶτον;

ΘΕΑΙ. ἔγωγε.

ΞΕ. δηλοῖ γὰρ ἥδη που τότε περὶ τῶν ὄντων ἢ γιγνομένων ἢ γεγονότων ἢ μελλόντων, καὶ οὐκ ὀνομάζει μόνον ἀλλὰ τι περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα τοῖς ὀνόμασι. διὸ λέγειν τε αὐτὸν ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν εἵπομεν, καὶ δὴ καὶ τῷ πλέγματι τούτῳ τὸ ὄνομα ἐφθεγξάμεθα λόγον.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. οὕτω δὴ καθάπερ τὰ πράγματα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἡρμοττεν, τὰ δ' οὐ, καὶ περὶ τὰ τῆς φωνῆς αὐτῶν σημεία τὰ μὲν οὐχ ἀρμόττει, τὰ δὲ ἀρμόττοντα αὐτῶν λόγον ἀπηργάσατο.

ΘΕΑΙ. παντάπασιν μὲν οὖν.

ΞΕ. ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε.

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. λόγον ἀναγκαῖον, ὅτανπερ ἦ, τινὸς εἶναι λόγον, μὴ δὲ τινὸς ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ ποιόν τινα αὐτὸν εἶναι δεῖ;

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. προσέχωμεν δὴ τὸν νοῦν ἡμῖν αὐτοῖς.

ΘΕΑΙ. δεῖ γοῦν.

ΞΕ. λέξω τοῖνυν σοι λόγον συνθεὶς πρᾶγμα πράξει δι' ὀνόματος καὶ ῥήματος · ὅτου δ' ἂν ὁ λόγος ᾦ, σύ μοι φράζειν.

ΘΕΑΙ. ταῦτ' ἔσται κατὰ δύναμιν.

ΞΕ. “Θεαίτητος κάθεται.” μὴν μὴ μακρὸς ὁ λόγος;

ΘΕΑΙ. οὐκ, ἀλλὰ μέτριος.

ΞΕ. σὸν ἔργον δὴ φράζειν περὶ οὗ τ' ἐστὶ καὶ ὅτου.

ΘΕΑΙ. δῆλον ὅτι περὶ ἐμοῦ τε καὶ ἐμός.

ΞΕ. τί δὲ ὅδ' αὔ;

ΘΕΑΙ. ποῖος;

ΞΕ. “Θεαίτητος, ὃς νῦν ἐγὼ διαλέγομαι, πέτεται.”

ΘΕΑΙ. καὶ τοῦτον οὐδ' ἂν εἷς ἄλλως εἴποι πλὴν ἐμόν τε καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΞΕ. ποιὸν δέ γέ τινά φαμεν ἀναγκαῖον ἕκαστον εἶναι τῶν λόγων.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τούτων δὴ ποῖόν τινα ἐκάτερον φατέον εἶναι;

ΘΕΑΙ. τὸν μὲν ψευδῆ που, τὸν δὲ ἀληθῆ.

ΞΕ. λέγει δὲ αὐτῶν ὁ μὲν ἀληθῆς τὰ ὄντα ὡς ἔστιν περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. τί μὴν;

ΞΕ. ὁ δὲ δὴ ψευδῆς ἕτερα τῶν ὄντων.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὰ μὴ ὄντ' ἄρα ὡς ὄντα λέγει.

ΘΕΑΙ. σχεδόν.

ΞΕ. ὄντων δέ γε ὄντα ἕτερα περὶ σοῦ. πολλὰ μὲν γὰρ ἔφαμεν ὄντα περὶ ἕκαστον εἶναί που, πολλὰ δὲ οὐκ ὄντα.

ΘΕΑΙ. κομιδῇ μὲν οὔν.

ΞΕ. ὃν ὕστερον δὴ λόγον εἴρηκα περὶ σοῦ, πρῶτον μὲν, ἐξ ὧν ὠρισάμεθα τί ποτ' ἔστι λόγος, ἀναγκαιότατον αὐτὸν εἶναι τῶν βραχυτάτων εἶναι.

ΘΕΑΙ. νυνδὴ γοῦν ταύτη συνωμολογήσαμεν.

ΞΕ. ἔπειτα δέ γε τινός.

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. εἰ δὲ μὴ ἔστιν σός, οὐκ ἄλλου γε οὐδενός.

ΘΕΑΙ. πῶς γάρ;

ΞΕ. μηδενός δέ γε ὧν οὐδ' ἂν λόγος εἴη τὸ παράπαν · ἀπεφύναμεν γὰρ ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἦν λόγον ὄντα μηδενός εἶναι λόγον.

ΘΕΑΙ. ὀρθότατα.

ΞΕ. περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα, λεγόμενα μέντοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ

ὄντα ὡς ὄντα, παντάπασιν ὥς ἔοικεν ἢ τοιαύτη σύνθεσις ἔκ τε ῥημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδής.

ΘΕΑΙ. ἀληθέστατα μὲν οὖν.

ΞΕ. τί δὲ δῆ; διάνοια τε καὶ δόξα καὶ φαντασία, μὴν οὐκ ἤδη δῆλον ὅτι ταῦτά γε ψευδῆ τε καὶ ἀληθῆ πάνθ' ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται;

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. Ὡδ' εἴση ῥᾶον, ἂν πρῶτον λάβῃς αὐτὰ τί ποτ' ἔστιν καὶ τί διαφέρουσιν ἕκαστα ἀλλήλων.

ΘΕΑΙ. δίδου μόνον.

ΞΕ. οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταῦτόν· πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπώνομάσθη, διάνοια;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. τὸ δέ γ' ἀπ' ἐκείνης ῥεῦμα διὰ τοῦ στόματος ἰὼν μετὰ φθόγγου κέκληται λόγος;

ΘΕΑΙ. ἀληθῆ.

ΞΕ. καὶ μὴν ἐν λόγοις γε αὖ ἴσμεν ἐνὸν—

ΘΕΑΙ. τὸ ποῖον;

ΞΕ. φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν.

ΘΕΑΙ. ἴσμεν.

ΞΕ. ὅταν οὖν τοῦτο ἐν ψυχῇ κατὰ διάνοιαν ἐγγίγνηται μετὰ σιγῆς, πλὴν δόξης ἔχεις ὅτι προσείπης αὐτό;

ΘΕΑΙ. καὶ πῶς;

ΞΕ. τί δ' ὅταν μὴ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ δι' αἰσθήσεως παρῇ τι, τὸ τοιοῦτον αὖ πάθος ἄρ' οἷόν τε ὁρθῶς εἰπεῖν ἕτερόν τι πλὴν φαντασίαν;

ΘΕΑΙ. οὐδέν.

ΞΕ. οὐκοῦν ἐπέειπερ λόγος ἀληθῆς ἦν καὶ ψευδής, τούτων δ' ἐφάνη διάνοια μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν ψυχῆς διάλογος, δόξα δὲ διανοίας ἀποτελεύτησις, “φαίνεται” δὲ ὃ λέγομεν σύμμειξις αἰσθήσεως καὶ δόξης, ἀνάγκη δὲ καὶ τούτων τῷ λόγῳ συγγενῶν ὄντων ψευδῆ τε αὐτῶν εἶναι καὶ ἐνίοτε εἶναι.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὕ;

ΞΕ. κατανοεῖς οὖν ὅτι πρότερον ἠϋρέθη ψευδῆς δόξα καὶ λόγος ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν ἢ ἐφοβήθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα ζητοῦντες αὐτό;

ΘΕΑΙ. κατανοῶ.

ΞΕ. μὴ τοῖνυν μηδ' εἰς τὰ λοιπὰ ἀθυμῶμεν. ἐπειδὴ γὰρ πέφανται ταῦτα, τῶν ἔμπροσθεν ἀναμνησθῶμεν κατ' εἶδη διαιρέσεων.

ΘΕΑΙ. ποίων δῆ;

ΞΕ. διειλόμεθα τῆς εἰδωλοποιικῆς εἶδη δύο, τὴν μὲν εἰκαστικὴν, τὴν δὲ φανταστικὴν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ τὸν σοφιστὴν εἶπομεν ὡς ἀποροῖμεν εἰς ὁποτέραν θήσομεν.

ΘΕΑΙ. ἦν ταῦτα.

ΞΕ. καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων ἔτι μείζων κατεχύθη σκοτοδινία, φανέντος τοῦ λόγου τοῦ πᾶσιν ἀμφισβητοῦντος ὡς οὔτε εἰκὼν οὔτε εἶδωλον οὔτε φάντασμά' εἴη τὸ παράπαν οὐδὲν διὰ τὸ μηδαμῶς μηδέποτε μηδαμοῦ ψεῦδος εἶναι.

ΘΕΑΙ. λέγεις ἀληθῆ.

ΞΕ. νῦν δέ γ' ἐπειδὴ πέφανται μὲν λόγος, πέφανται δ' οὔσα δόξα ψευδής, ἐγχαρεῖ δὴ μιμήματα τῶν ὄντων εἶναι καὶ τέχνην ἐκ ταύτης γίνεσθαι τῆς διαθέσεως ἀπατητικῆν.

ΘΕΑΙ. ἐγχαρεῖ.

ΞΕ. καὶ μὴν ὅτι γ' ἦν ὁ σοφιστὴς τούτων πότερον, διωμολογημένον ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἦν.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. πάλιν τοίνυν ἐπιχειρῶμεν, σχίζοντες διχῇ τὸ προτεθὲν γένος, πορεύεσθαι κατὰ τοῦπὶ δεξιὰ ἀεὶ μέρος τοῦ τμηθέντος, ἐχόμενοι τῆς τοῦ σοφιστοῦ κοινωνίας, ἕως ἂν αὐτοῦ τὰ κοινὰ πάντα περιελόντες, τὴν οἰκίαν λιπόντες φύσιν ἐπιδείξωμεν μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔπειτα καὶ τοῖς ἐγγυτάτῳ γένει τῆς τοιαύτης μεθόδου πεφυκόσιν.

ΘΕΑΙ. ὀρθῶς.

ΞΕ. οὐκοῦν τότε μὲν ἡρχόμεθα ποιητικὴν καὶ κτητικὴν τέχνην διαιρούμενοι;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. καὶ τῆς κτητικῆς ἐν θηρευτικῇ καὶ ἀγωνίᾳ καὶ ἐμπορικῇ καὶ τισιν ἐν τοιούτοις εἶδεσιν ἐφ' ἑκαστῇ ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. νῦν δέ γ' ἐπειδὴ μιμητικὴ περιέλιπεν αὐτὸν τέχνη, δῆλον ὡς αὐτὴν τὴν ποιητικὴν δίχα διαιρετέον πρῶτην. ἡ γάρ που μίμησις ποιήσις τίς ἐστιν, εἰδῶλων μέντοι, φαμέν, ἀλλ' οὐκ αὐτῶν ἐκάστων · ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. ποιητικῆς δὴ πρῶτον δύ' ἔστω μέρη.

ΘΕΑΙ. ποίω;

ΞΕ. τὸ μὲν θεῖον, τὸ δ' ἀνθρώπινον.

ΘΕΑΙ. οὐπω μεμάθηκα.

ΞΕ. ποιητικὴν, εἴπερ μεμνήμεθα τὰ κατ' ἀρχὰς λεχθέντα, πᾶσαν ἔφαμεν εἶναι δύναμιν ἣτις ἂν αἰτία γίγνηται τοῖς μὴ πρότερον οὖσιν ὕστερον γίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. μεμνήμεθα.

ΞΕ. ζῶα δὴ πάντα θνητά, καὶ δὴ καὶ φυτὰ ὅσα τ' ἐπὶ γῆς ἐκ σπερμάτων καὶ ῥιζῶν φύεται, καὶ ὅσα ἄψυχα ἐν γῇ συνίσταται σώματα τηκτὰ καὶ ἄτη-

κατα, μὲν ἄλλου τινὸς ἢ θεοῦ δημιουργοῦντος φήσομεν ὕστερον γίγνεσθαι πρότερον οὐκ ὄντα; ἢ τῷ τῶν πολλῶν δόγματι καὶ ῥήματι χρώμενοι—

ΘΕΑΙ. ποῖω τῷ;

ΞΕ. τὴν φύσιν αὐτὰ γεννᾶν ἀπὸ τινος αἰτίας αὐτομάτης καὶ ἄνευ διανοίας φυοῦσης, ἢ μετὰ λόγου τε καὶ ἐπιστήμης θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης;

ΘΕΑΙ. ἐγὼ μὲν ἴσως διὰ τὴν ἡλικίαν πολλᾶκις ἀμφότερα μεταδοξάζω· νῦν μὴν βλέπων εἰς σὲ καὶ ὑπολαμβάνων οἶεσθαί σε κατὰ γε θεὸν αὐτὰ γίγνεσθαι, ταῦτη καὶ αὐτὸς νενόμικα.

ΞΕ. καλῶς γε, ὦ Θεαίτητε. καὶ εἰ μὲν γέ σε ἡγούμεθα τῶν εἰς τὸν ἔπειτ' ἂν χρόνον ἄλλως πως δοξαζόντων εἶναι, νῦν ἂν τῷ λόγῳ μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίας ἐπεχειροῦμεν ποιεῖν ὁμολογεῖν· ἐπειδὴ δέ σου καταμανθάνω τὴν φύσιν, ὅτι καὶ ἄνευ τῶν παρ' ἡμῶν λόγων αὐτὴ πρόσσεισιν ἐφ' ἅπερ νῦν ἔλκεσθαι φῆς, ἐάσω· χρόνος γὰρ ἐκ περιττοῦ γίγνοιτ' ἂν. ἀλλὰ θήσω τὰ μὲν φύσει λεγόμενα ποιεῖσθαι θεῖα τέχνη, τὰ δ' ἐκ τούτων ὑπ' ἀνθρώπων συνιστάμενα ἀνθρωπίνη, καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον δύο ποιητικῆς γένη, τὸ μὲν ἀνθρώπινον εἶναι, τὸ δὲ θεῖον.

ΘΕΑΙ. ὁρθῶς.

ΞΕ. τέμνε δὴ δυοῖν οὖσαιν δίχα ἑκατέραν αὖθις.

ΘΕΑΙ. πῶς;

ΞΕ. οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος τέμνων τὴν ποιητικὴν πᾶσαν, νῦν δὲ αὖ κατὰ μήκος.

ΘΕΑΙ. τετμήσθω.

ΞΕ. τέτταρα μὴν αὐτῆς οὕτω τὰ πάντα μέρη γίγνεται, δύο μὲν τὰ πρὸς ἡμῶν, ἀνθρώπεια, δύο δ' αὖ τὰ πρὸς θεῶν, θεῖα.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὰ δέ γ' ὥς ἐτέρως αὖ διηρημένα, μέρος μὲν ἐν ἅφ' ἑκατέρας τῆς μερίδος αὐτοποιητικόν, τῷ δ' ὑπολοίπῳ σχεδὸν μάλιστ' ἂν λεγοίσθην εἰδωλοποικῶ· καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάλιν ἡ ποιητικὴ διχῇ διαιρεῖται.

ΘΕΑΙ. λέγε ὅπῃ ἑκατέρα αὖθις.

ΞΕ. ἡμεῖς μὲν που καὶ τᾶλλα ζῶα καὶ ἐξ ὧν τὰ πεφυκότ' ἐστίν, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά, θεοῦ γεννήματα πάντα ἴσμεν αὐτὰ ἀπειργασμένα ἕκαστα· ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. οὕτως.

ΞΕ. τούτων δέ γε ἑκάστων εἶδωλα ἄλλ' οὐκ αὐτὰ παρέπεται, δαιμονία καὶ ταῦτα μηχανῇ γεγονότα.

ΘΕΑΙ. ποῖα;

ΞΕ. τά τε ἐν τοῖς ὕπνοις καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν φαντάσματα αὐτοφυῆ λέγεται, σκιά μὲν ὅταν ἐν τῷ πυρὶ σκότος ἐγγίγνηται, διπλοῦν δὲ ἥνικ' ἂν φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον περὶ τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ἐν συνελθὼν τῆς ἐμπροσθεν εἰωθυίας ὀψεως ἐναντίαν αἴσθησιν παρέχον εἶδος ἀπεργάζεταιται.

ΘΕΑΙ. δύο γὰρ οὖν ἐστὶ ταῦτα θείας ἔργα ποιήσεως, αὐτό τε καὶ τὸ

παρακολουθοῦν εἶδωλον ἐκάστω.

ΞΕ. τί δὲ τὴν ἡμετέραν τέχνην; ἄρ' οὐκ αὐτὴν μὲν οἰκίαν οἰκοδομικῇ φήσομεν ποιεῖν, γραφικῇ δέ τιν' ἑτέραν, οἷον ὄναρ ἀνθρώπινον ἐγρηγορόσιν ἀπειργασμένην;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα οὕτω κατὰ δύο διττὰ ἔργα τῆς ἡμετέρας αὐτοῖ ποιητικῆς πράξεως, τὸ μὲν αὐτό, φαμέν, αὐτοθεργική, τὸ δὲ εἶδωλον εἰδωλοποιητική.

ΘΕΑΙ. νῦν μᾶλλον ἔμαθον, καὶ τίθημι δύο διχῇ ποιητικῆς εἶδει · θεῖαν μὲν καὶ ἀνθρωπίνην κατὰ θάτερον τμήμα, κατὰ δὲ θάτερον τὸ μὲν αὐτῶν ὄν, τὸ δὲ ὁμοιωμάτων τινῶν γέννημα.

ΞΕ. τῆς τοίνυν εἰδωλουργικῆς ἀναμνησθῶμεν ὅτι τὸ μὲν εἰκαστικόν, τὸ δὲ φανταστικὸν ἐμελλεν εἶναι γένος, εἰ τὸ ψεῦδος ὄντως ὃν ψεῦδος καὶ τῶν ὄντων ἓν τι φανείη πεφυκός.

ΘΕΑΙ. ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. οὐκοῦν ἐφάνη τε καὶ διὰ ταῦτα δὴ καταριθμήσομεν αὐτῶ νῦν ἀναμφισβητήτως εἶδη δύο;

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. τὸ τοίνυν φανταστικὸν αὐθις διορίζωμεν δίσχα.

ΘΕΑΙ. πῇ;

ΞΕ. τὸ μὲν δι' ὀργάνων γιγνόμενον, τὸ δὲ αὐτοῦ παρέχοντος ἑαυτὸν ὄργανον τοῦ ποιοῦντος τὸ φάντασμα.

ΘΕΑΙ. πῶς φῆς;

ΞΕ. ὅταν οἷμαι τὸ σὸν σχῆμά τις τῷ ἑαυτοῦ χρώμενος σώματι προσόμοιον ἢ φωνὴν φωνῇ φαίνεσθαι ποιῇ, μίμησις τοῦτο τῆς φανταστικῆς μάλιστα κέκληται που.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. μιμητικὸν δὴ τοῦτο αὐτῆς προσειπόντες ἀπονειμώμεθα · τὸ δ' ἄλλο πᾶν ἀφῶμεν μαλακισθέντες καὶ παρέντες ἑτέρῳ συναγαγεῖν τε εἰς ἓν καὶ πρέπουσαν ἐπωνυμίαν ἀποδοῦναί τιν' αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. νενεμήσθω, τὸ δὲ μεθείσθω.

ΞΕ. καὶ μὴν καὶ τοῦτο ἔτι διπλοῦν, ὦ Θεαίτητε, ἄξιον ἡγεῖσθαι · δι' ἃ δέ, σκόπει.

ΘΕΑΙ. λέγε.

ΞΕ. τῶν μιμουμένων οἱ μὲν εἰδότες ὃ μιμοῦνται τοῦτο πράττουσιν, οἱ δ' οὐκ εἰδότες. καίτοι τίνα μείζω διαίρεσιν ἀγνωσίας τε καὶ γνώσεως θήσομεν;

ΘΕΑΙ. οὐδεμίαν.

ΞΕ. οὐκοῦν τό γε ἄρτι λεχθὲν εἰδότες ἦν μίμημα; τὸ γὰρ σὸν σχῆμα καὶ σὲ γινώσκων ἂν τις μιμήσαιο.

ΘΕΑΙ. πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. τί δὲ δικαιοσύνης τὸ σχῆμα καὶ ὅλης συλλήβδην ἀρετῆς; ἄρ' οὐκ ἀγνοοῦντες μὲν, δοξάζοντες δέ πη, σφόδρα ἐπιχειροῦσιν πολλοὶ τὸ δοκοῦν σφίσιν τοῦτο ὡς ἐνὸν αὐτοῖς προθυμεῖσθαι φαίνεσθαι ποιεῖν, ὅτι μάλιστα ἔργοις τε καὶ λόγοις μιμούμενοι;

ΘΕΑΙ. καὶ πάνυ γε πολλοί.

ΞΕ. μὲν οὖν πάντες ἀποτυγχάνουσι τοῦ δοκεῖν εἶναι δίκαιοι μηδαμῶς ὄντες; ἢ τούτου πᾶν τοῦναντίον;

ΘΕΑΙ. πᾶν.

ΞΕ. μιμητὴν δὴ τοῦτόν γε ἕτερον ἐκείνου λεκτέον οἶμαι, τὸν ἀγνοοῦντα τοῦ γινώσκοντος.

ΘΕΑΙ. ναί.

ΞΕ. πόθεν οὖν ὄνομα ἑκατέρῳ τις αὐτῶν λήψεται πρέπον; ἢ δῆλον δὴ χαλεπὸν ὂν, διότι τῆς τῶν γενῶν κατ' εἶδη διαιρέσεως παλαιά τις, ὡς ἔοικεν, ἀργία τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἀσύννους παρῆν, ὥστε μὴδ' ἐπιχειρεῖν μὴδὲνα διαιρεῖσθαι · καθὼ δὴ τῶν ὀνομάτων ἀνάγκη μὴ σφόδρα εὐπορεῖν. ὅμως δέ, κἂν εἰ τολμηρότερον εἰρῆσθαι, διαγνώσεως ἕνεκα τὴν μὲν μετὰ δόξης μίμησιν δοξομιμητικὴν προσείπωμεν, τὴν δὲ μετ' ἐπιστήμης ἱστορικὴν τινα μίμησιν.

ΘΕΑΙ. ἔστω.

ΞΕ. θατέρῳ τοίνυν χρηστέον · ὁ γὰρ σοφιστὴς οὐκ ἐν τοῖς εἰδόσιν ἦν ἀλλ' ἐν τοῖς μιμουμένοις δῆ.

ΘΕΑΙ. καὶ μάλα.

ΞΕ. τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα ὥσπερ σίδηρον, εἴτε ὑγιὲς εἴτε διπλόην ἔτ' ἔχων τινὰ ἐστὶν ἐν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. σκοπῶμεν.

ΞΕ. ἔχει τοίνυν καὶ μάλα συχνήν. ὁ μὲν γὰρ εὐήθης αὐτῶν ἐστίν, οἰόμενος εἰδέναι ταῦτα ἃ δοξάζει · τὸ δὲ θατέρου σχῆμα διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις κυλίνδῃσιν ἔχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον ὡς ἀγνοεῖ ταῦτα ἃ πρὸς τοὺς ἄλλους ὡς εἰδὼς ἐσχημάτισται.

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὖν ἐστὶν ἑκατέρου γένος ὢν εἴρηκας.

ΞΕ. οὐκοῦν τὸν μὲν ἀπλοῦν μιμητὴν τινα, τὸν δὲ εἰρωνικὸν μιμητὴν θήσομεν;

ΘΕΑΙ. εἰκὸς γοῦν.

ΞΕ. τούτου δ' αὖ τὸ γένος ἐν ἡ δύο φῶμεν;

ΘΕΑΙ. ὅρα σύ.

ΞΕ. σκοπῶ, καί μοι διττῶ καταφαίνεσθόν τινα · τὸν μὲν δημοσίᾳ τε καὶ μακροῖς λόγοις πρὸς πλῆθι δυνατὸν εἰρωνεύεσθαι καθορῶ, τὸν δὲ ἰδίᾳ τε καὶ βραχεσί λόγοις ἀναγκάζοντα τὸν προσδιαλεγόμενον ἐναντιολογεῖν αὐτὸν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. λέγεις ὀρθότατα.

ΞΕ. τίνα οὖν ἀποφαινόμεθα τὸν μακρολογώτερον εἶναι; πότερα πολι-

τικόν ἢ δημολογικόν;

ΘΕΑΙ. δημολογικόν.

ΞΕ. τί δὲ τὸν ἕτερον ἐροῦμεν; σοφὸν ἢ σοφιστικόν;

ΘΕΑΙ. τὸ μὲν που σοφὸν ἀδύνατον, ἐπείπερ οὐκ εἰδότα αὐτὸν ἔθεμεν · μιμητῆς δ' ὢν τοῦ σοφοῦ δῆλον ὅτι παρωνύμιον αὐτοῦ τι λήψεται, καὶ σχεδὸν ἤδη μεμάθηκα ὅτι τοῦτον δεῖ προσειπεῖν ἀληθῶς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν παντάπασιν ὄντως σοφιστήν.

ΞΕ. οὐκοῦν συνδήσομεν αὐτοῦ, καθάπερ ἔμπροσθεν, τοῦνομα συμπλέξαντες ἀπὸ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν;

ΘΕΑΙ. πάνυ μὲν οὔν.

ΞΕ. τὸ δὴ τῆς ἐναντιοποιολογικῆς εἰρωνικοῦ μέρους τῆς δοξαστικῆς μιμητικόν, τοῦ φανταστικοῦ γένους ἀπὸ τῆς εἰδωλοποιικῆς οὐ θεῖον ἀλλ' ἀνθρωπικὸν τῆς ποιήσεως ἀφωρισμένον ἐν λόγοις τὸ θαυματοποιικὸν μόριον, “ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος” ὃς ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν εἶναι, τάληθέστατα, ὡς ἔοικεν, ἐρεῖ.

ΘΕΑΙ. παντάπασι μὲν οὔν.

